

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:16, Sayı:390

İŞÇİNİN SESİ

Karşı-devrim yanıtını bulacaktır
12 Mart 1990

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

"İşte ülkede kaç kişiyi onlar öldürdü" diyerek Suriye'ye dalmanın gerekçesini hazırlamak için:

Aksoy v Emeç'i MİT mi "ldürdü?

Kuyruğu sıkışınca burjuvazi, bireysel olarak burjuvalara karşı bile aşağılık komplolara girişebiliyor. Burjuvazinin dükkanında insaniyet tükeneli yüz yılı geçti. Artık gerçekten insaniyet arayanların başvuracakları tek kapı vardır: İşçi sınıfı, onun devrimci mücadelesi ve bu mücadelenin zaferi!

Türkiye kaynıyor. İşçi eylemleri kabarıyor. Her gün, her yerde, çeşit çeşit eylem var. Adana'daki militan mitingden sonra Zonguldak ve İstanbul'da da, biri Yeni Çeltek katliamına, ötekisi işten atılmalara karşı iki büyük militan miting daha oldu. Yapılan eylemlerde, birlik, sendikal demokrasi ve militan eylem istemleri çoktandır dile getiriliyordu. Bu son mitinglerde, önceden tek tük duyulmuş çok önemli bir istem daha artık gündeme yerleşti: İktidar! İşçiler, ancak biz iktidara gelirsek demokrasi ve özgürlük de gelir diyorlar. Sloganlarıyla, net ve açık olarak!

Daha tütüncülerin eylemleri durulmamışken, geçen öğrenci eylemleri yapılalı çok olmamışken, yeni, daha yaygın ve daha militan öğrenci eylemleri tüm ülkeyi sardı. Yıldız, İstanbul, Marmara, Çukurova üniversitelerinde ve daha başka yerlerde, mitingden işgale, polisle çatışmaya kadar çeşitli eylemler yaşandı.

Değişen dünya dengeleri içinde, Türkiye'nin uluslararası konumu da bulanıklaştı ve karmaşıklaştı. AT üyeliği başka bir bahara kalırken, Doğu Avrupa'da yeni pazarlar açıldı ama yine büyük rakipler köşeleri tutuyorlar. Bugüne kadar Sovyet tehdidi masalları sayesinde fasulyeden nimet sayılan Türkiye, "stratejik önemi" açısından da ortada kaldı. Bu konunun hoş yanları vardır.

Son yıllara kadar, gerçek bir Sovyet tehdidi yoktu ama emperyalist sistemin kendi saldırganlık planları açısından Türkiye büyük önem taşıyordu. Şimdi bu planlara gerek kalmadı. Gorbaçof, içeriden Sovyetler'e saldırıyor ve Türkiye ya da Sovyetler'in başka bir komşusundan çok daha büyük stratejik önem taşıyor. Sovyetler (artık bu ad da uygun değil ya) burjuvalaşıyor. Türkiye açısından gerçek tehdit asıl şimdi başlıyor. Ama işin çerçevesi işçi devletine düşmanlıktan çıkıp da parsa toplamaya, emperyalistler arası pay kavgasına dönünce, şimdi de Türkiye kurtlar sofrasında yalnızdır. Bu, Sovyetler'in varlığı sayesinde kurulup ayakta kalabilmiş Türkiye Cumhuriyeti'ne tarihin acı bir cilvesidir.

Burjuvazi bunları görmüyor mu? Kendi derisine yönelmiş bu tehditleri belki bizden de iyi görüyor. Nitekim sinirli bir telaş içinde, kendine Amerika'nın kanatları altında yeni bir yer edinmek peşindedir. Bunun pazarlığı yürüyor. Pazarlık masasında Ermeni sorunu var, Kıbrıs var, su sorunu ve Ortadoğu var. Daha bilemediğimiz kartlar da oynanıyordur. Kıbrıs görüşmelerinin başarısızlıkla sonuçlanması üzerine sol burjuvalar, yani sosyal demokratlar hemen fevrî ilhakçı önerilerle ortalığa döküldüler. Sanki daha azılı gericiler ilhak istemezler!

Bu arada Amerika'da garip toplantılar yapılıyor. Dernek toplantısı görünümü taşıyan bu toplantılara ABD dışişlerinin bir olmasa da iki numaralı yetkilileri katılıyorlar. Bu toplantılarda Türkiye'nin adı hep İsrail'le birlikte geçiyor. Geçenlerde İsrail Lübnan'a, öncekilerden oldukça farklı bir saldırıda bulundu. Acaba diyoruz, Amerika, kendi etkinliği olmayan ve açılan başka kapılar varken olmasını da istemediği, daha çok İngiltere ve Fransa'nın etki alanına giren bazı topraklardan İsrail ve Türkiye'ye kırıntı mı dağıtıyor? Tabii başka birşey karşılığında.

Aynı zamanda İran rehineler konusunda tutum değiştiriyor. Bu durumda İran-Suriye ortaklığında da değişmeler oluyor ve gözler, birçok yayılmacı hayaller taşıyan ama kendini giderek daralan bir çember içinde bulan, Sovyetler'in de sırt çevirdiği Suriye'ye çevriliyor. Gorbaçof'un, barış ve istikrar adına çorbaya dönmesine neden olduğu bu uluslararası ortamda, Ortadoğu'ya ve özellikle de Suriye'ye ilişkin olarak daha yüzlerce etken sayılabilir. Ama bizim amacımız kapsamlı bir dış politika değerlendirmesi yapmak değildir.

Ne raslantıdır ki Türkiye basınında da bir süredir gözler, hatta dişler, Suriye'ye çevrilmişti. Böyle bir ortamda, önce Muammer Aksoy, ardından Çetin Emeç öldürüldü.

Bu ölümlere ilişkin, özellikle son olayla birlikte edindiğimiz izlenimi aktarmak istiyoruz. Bunu ancak bir hipotez olarak söyleyebiliyoruz zira elimizde kanıt yok, olmasına olanak da yok. Belki burjuvazinin iç çelişkileri arasında, ilerde gerçekler açığa çıkar ya da devrimden sonra arşivlere el koyarız, dediklerimiz o zaman kanıtlanabilir. Ama şimdilik bir hipotezdir.

Bizce bu ölümlerin ve aynı sırada Moskova sirkine sabotaj yapılmasının ardında MİT vardır. Kamuoyunun bilinçaltı, satır aralarında söylenenlerle yavaş yavaş Suriye'ye karşı doldurulmaktadır. Sonunda burjuvazi, işte Suriye'nin ajanlarını yakaladık, onlar yapmışlar deyip, aklına kamuoyunu da arkasına alarak Suriye'ye dalmayı planlamaktadır. Ayrıca içeride yaratılacak hava açısından da yan amaçlar taşımaktadır.

İki cinayetin de "İslami" bazı örgütlerce işlendiği söylendi. İkisinde de "biz yapmadık"ın bir örtüsü olarak "uzun süre takip" konusu işlendi. (Çünkü MİT'in, Aksoy'un ya da Emeç'in günlük rutinini öğrenmesi için uzun süre takibe hiç ihtiyacı yoktur, o çevrelerde gözleri kulakları doludur.) Ancak birinci cinayette, bunun hiçbir ipucu yoktu. Herhalde bu "yanlışı" düzeltmek için, ikincide adamlarını komşuların gözüne çarpacak kadar ortalıkta dolaştırdıkları anlaşıldı.

Zaten asıl aydınlatıcı olan ikinci cinayettir. Gazeteleri dikkatli okuyunca, insanda şu fikir belirmeye başlıyor. En azından, İstanbul Emniyet Müdürü ve *Tercüman* gazetesinin "polis adliye servisi" şefi (yani MİT'in *Tercüman*'daki gözü kulağı), sanki olayın olacağını önceden biliyorlardı.

Emniyet Müdürü, böyle önemli bir olayda saati de başka verileri de tutarsız bir biçimde veriyor. 9.20'de Emeç apartmandaki dairesinden çıkıyor. Ardalı ise 9.20'de olayı haber veren telefon geldi diyor. Olamaz.

Tercüman'da Osman Arkangil'in yazısını okuyunca - ki olayla ilgili yazılar acele yazılmış, dolayısıyla kalem sürçmelerine açık - söz konusu servisin şefinin olayı önceden bildiği artık hiç su götürmüyor. Ayeri adlı bu zat, Suadiye'ye polis ekiplerinin gönderildiğini polis telsizlerinden öğrenince, vahiy gelmiş gibi, hemen gazetenin Kadıköy şubesine telefon açıyor ve bir ekibi Emeç'in evine, bir ekibi hastaneye gönderiyor. Bari Emeç'in evi önünde hazır ekip tutsaydı, o zaman gazete olayı daha da iyi yansıtabilirdi!

Arkangil şöyle diyor:

"Gazeteye bir hafta önce gelen ihbarlar, Prof. Aksoy'dan sonra bir gazetecinin öldürüleceğini haber veriyordu.

"İnanmadık, inanmak istemedik... Düşünce karmaşıklığımız yüzünden, 'Nereden öğrendiniz?' diye hesap soracak meslektaşlarımızdan çekindiğimizden ihbarları haber haline getiremedik."*(Tercüman, 8 Mart 1990)*

Kaynak asla açıklanamaz türden olduğuna göre, anlaşılan "ihbar" denilen de, MİT'in, işte şimdi böyle denebilsin diye yaptığı ön hazırlık. Aynı tür bir ön hazırlığın Emeç'in ailesine yönelik olarak yapıldığı da anlaşılıyor.

Çetin Emeç'in acılı eşi Bilge Emeç, öldürenin önceden tehdit aldıkları bir "İslami" örgüt olduğunu ve kendi canlarının da tehlikede olabileceğini düşündüğü için olsa gerek, yersiz bir biçimde, her cümlede bir "allah" ya da "din" sözü ediyor. Kızına da telefonda "biz inançlıyız, biz dindarız" demiş. Gerçekten öyle olabilir ama bunu öyle bir telefon konuşmasında normal olarak söylemez.

Tercüman gazetesinin "polis adliye servisi", gazetenin verdiği "Mart ayı terör ayı olacak" haberi ne kadar da doğru çıktı diye böbürleniyor. Hoş doğrusu, cinayetleri önceden bil, sonra da doğru çıktı de! Aynı gazete, ayrıca, sırada bir milletvekili, general ve bakan var diye ekliyor. Gelişmelerden yakından haberdar!

Bu arada verilen çeşitli demeçlerde, silahların Türkiye'de pek sık raslanır cinsten olmadıkları, içeriye diplomatik kuryeyle sokulmuş olabilecekleri, cinayetlerin uluslararası boyutları vb. konu ediliyor. Tohumlar ekiliyor. Zaten Çetin Emeç'in, Suriye'yi konu alan "Manzara" başlıklı yazısının yayınlandığı gün öldürülmesi de başlı başına anlamlıdır. Bu yazısını önceden vermiş. Kanımızca bu da manzaranın parçasıdır.

Aynı zamanda bilinçleri çok yönlü bulandırmak için, sorumluluk üstlendiği söylenen örgütler arasına bir de "devrimci" örgüt katıldı. Terör kışkırtılıyor havası yaratıldı. Öldürülen polis de aynı zincire karıştırıldı. Sonra, komplo olduğu anlaşılmasın diye, olayda, *Güneş* gazetesiyle ilgili bir araba kullanılarak, "çok zengin" kuşkular yaratıldı. Bunlar, "çok tarafsız" bir soruşturmayla bir bir elenip, hedefe gidilecek.

Daha çok şey sıralayabiliriz. Ama son olarak iki noktayı belirtelim. Bir, iyi gazeteci olan bazı köşe yazarlarının da bize benzer bir izlenime kapıldıkları, yazılarından yansıyor. İki, bu son olayın altında MİT'in olduğu kazara açığa çıkarsa, Abdi İpekçi'nin de benzeri bir komploya kurban gittiği açığa çıkmış olacaktır. Zira, iki cinayet arasında şaşırtıcı benzerlikler vardır. Bunu herhalde çağrışım bağı yaratmak için yaptılar ama açığa çıkarsa da geri tepecektir, yandılar.

Bu hipotezimize karşı kimse, "a, MİT böyle şeyler yapmaz, Aksoy, Emeç gibi canlara kıymaz" diyebilir mi? En azılı gerici burjuvaların bile bunu demeye yüzlerinin tutacağını sanmıyoruz. MİT bal gibi de yapar. Bu nedenle, hipotezimizi çürütecek, hem de çevir kazı yanmasın türünden değil, somut belgeli kanıt çıkmadığı sürece, hipotez geçerlidir. Hep birlikte göreceğiz.

Şu anda görmekte olduğumuz ise, kuyruğu sıkıştıkça burjuvazinin, bireysel olarak burjuvalara karşı bile ne aşağılık komplolara girişebileceğidir. Yerli ve yabancı bazı hainler ve salaklar da kalkıp, bu gözü dönmüş sınıftan, sözde işçi sınıfı, ve emekçiler için insaniyet istiyorlar. Burjuvazinin dükkanında insaniyet tükeneli yüz yılı geçti baylar! Gerçekten insaniyet arayanların başvuracakları tek kapı vardır: İşçi sınıfı, onun devrimci mücadelesi ve bu mücadelenin zaferi!

Cemile Çakmak

İşçiler yine sokaklara taştılar. Yürüyüş ve mitinglerde artık "iktidar" sloganını açık ve net olarak yükseltiyorlar.

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. □ Yazışma adresi: PO Box 513, London N16 5QB, England □ Baskı: Multiline Systems Ltd. (TU) □ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Zurnayı Gorbi üflüyor, TBKP ötüyor

Merhaba yoldaşlar,
Dünya sosyalist sisteminde gelişen olaylar partimizi bir kez daha doğruladı. Yıllardan beri "dünya sosyalist sistemi, dünya komünist hareketi sağa kayıyor" diyorduk. SBKP'nin başına çöreklenen oportünizm, sonunda çocuğu doğurdu. Azıcık oportünizmle başlayan azıcık hamilelik, hepten hain bir çizginin doğumuna neden oldu.

Gorbi şimdi de, sesinizi çıkarırsanız giderim diye nağmeler yapıyor. O, nağmeler yapadursun, Sovyet işçi sınıfı, yaptıklarının hesabını Gorbi'lerden elbet bir gün soracaktır. Reformlarını bir gün başlarına çalacaktır. Orada, 1917 Ekim devrimiyle burjuvaziyi deviren, emperyalizmin çabalarını boşa çıkaran bir işçi sınıfı vardır. Faşizmi ininde geberten bir işçi sınıfı vardır. Sonra Sovyet işçisi sosyalizmin nimetlerini tatmış bir kere, geriye dönmek istemeyecektir. Gorbi'nin ve emperyalist sistemin bu son çabalarını da boşa çıkaracaktır.

Komünizm bitti diyorlar, oysa kendileri çürümüş bitmişlerdir. Yaptıklarıyla, komünizmin iflasını değil, oportünizmin iflasını sergiliyorlar. Yaptıklarını sosyalizm adına yapıyor görünerek kendi çürümüşlüklerini belli etmemeye çalışıyorlar.

Gorbi'lerin dünyanın öteki birçok ülkesinde de "kardeşleri" var. Bir yoldaşın deyimiyle, zurnayı Gorbi üflüyor, onlar ötüyor. Bu ötenlerden biri TBKP'dir. Fiilen legale çıktılar, Türkiye işçi sınıfının ve Kürt halkının kaderiyle haince oynamaya çalışıyorlar. ANAP'ın yetkilisi bile "ANAP ve TBKP'nin barış, insan hakları vb. düşünceleri aynıdır" diyor.

TBKP reformistleri burjuvaziye yaranabilmek için ellerinden geleni yapacaklardır. Bu açıktır. Ancak Türkiye de emperyalizmin zayıf halkasıdır. Türkiye gibi ülkelerin kaderi devrimdir. İşçi sınıfımız ve Kürt halkı, bu ihanetlerin hesabını da soracaktır.

Yaşasın TKP!

Lokomotif, Paris

Sünnilik entrikalar içinde gelişti

Yoldaşlar,
Derneğimizde kültürel, sosyal çalışmalar, dil, müzik, folklor kursları var. Ama en önemlisi, her hafta sabırsızlıkla beklediğimiz eğitim seminerlerimizdir. İslam ve Alevilik üzerine iki seminerden öğrendiklerimi size kısaca yazmaya çalışacağım.

Muhammed, İslamı yaymaya başladığı 600'lü yıllardan sonra, dağınık Arap kabileleri, İslam altında birleşiyor ve koca bir imparatorluk kuruyorlar. İlk başta çıkan çeşitli sorunlar, Muhammed'in liderliği altında büyük çatlaklara ulaşmadan çözülebiliyor. Muhammed öldükten sonra, kim halife olacak kavgası başlıyor. Taraftarlar, aynı zamanda kabilelerin liderleri olan Ebubekir, Osman, Ömer ve Ehli-Beyt'ten Ali.

İslam içindeki bu kavgalar, Muhammed'den sonra çeşitli ciddi bölünmelere neden oluyor. Halifelik, aynı zamanda, iktidar gücü demekti. İktidarı ele geçirmek için bazı halifeler ve onların takipçileri, sayısız entrikalar yapıyorlar. Bu entrikalar, halifelik döneminin ayrılmaz bir parçasıdır. Bir bakıma İslam, özellikle de Sünnilik bu entrikalarla birlikte gelişiyor.

Bu halifelik kavgasında Ali hep haksızlığa uğruyor. Ehli-Beyt'ten olmasına rağmen, diğer adaylar onun halifeliğini bir dizi entrikayla önlemeye çalışıyorlar. Bu entrikalar, Ali'nin halifeliği döneminde de devam ediyor. Sonunda, Ali'yi öldürüyorlar. Ama Ali'nin uğradığı haksızlıklara karşı çıkan Şiilik yaşıyor.

Önceleri Şiilikle bağlı olarak, Anadolu'da da Alevilik doğuyor ve yayılıyor. Yüzlerce yıl içinde, giderek Şiilikten kopmaya, onunla farklılaşmaya başlıyor. Alevilik Anadolu'da ezilen yığınların ideolojisi, Osmanlı'nın baskılarına, katliamlarına karşı emekçi halkın başkaldırı şiarı oluyor. Sürekli olarak iktidarın karşısında, ona muhalif olarak duruyor ve aktif mücadele ediyor. Bu, Alevileri, dün Osmanlı'ya bugün TC devletine karşı hep ilerici bir konumda tutuyor. Alevilik, Anadolu'da işçi sınıfının atasıdır.

Aleviliğin iktidarı ele geçirememiş olması onun bu ilerici konumunda çok önemli bir etkendir. İran'da iktidar olabilen Şiilik gericileşiyor. Eskiden Osmanlı'nın, şimdi TC devletinin katliamlarına benzer uygulamaları o da İran halkına yapıyor. Şahlar dönemi böyledir. Günümüzdeki mollalar dönemi de böyledir.

Biz komünistler olarak işçi sınıfını örgütlemek için yola çıkmışız. Alevi-Sünni ayrımı yapmadan sınıfın iktidarını kurmak için dövüşüyoruz. Ama tam da bu nedenle, Alevilerin ezilmesine karşı çıkmak, onların deneylerinden yararlanmak ve işçi sınıfına da atalarını açıklamak zorundayız.

Hüseyin Arpaçukur, Paris

Gazetemizin önemini daha iyi kavradım

Yoldaşlar,
Bu yazımda merkez organımızın önemini vurgulamak ve özeleştiri yapmak istiyorum.

1989 yılının yedinci ayında Türkiye'ye izine gittim. İzin sırasında yolumuz Mersin'den de geçti. Gittiğimiz yerlerde, nerede grevci işçiler, nerede demokrat insanlar varsa, onlarla konuşmaya çalıştık. Mersin'e gittiğimizde, bir işçi aracılığıyla şu anda artık bitmiş olan Akgübre grevini de ziyaret ettik. Bağış yaptık, fotoğraf çektik. İşçilerle işçi sınıfının sendikal birliği üzerine tatlı tatlı sohbet ettik.

İzin dönüşünde çekmiş olduğumuz fotoğrafları, bir yazıyla birlikte merkez organımıza gönderelim dedik. Ama, Akgübre grevi nasılsa bitmiştir deyip, ihmalcilik edip, o gün bu gündür göndermedik. Merkez organımızın 383-384. sayısında çıkan ve Adana'dan Şirin Birdal, Alişan Gezmiş, Mustafa Kaplan yoldaşların yazmış oldukları "Çukurova'da işçi hareketi" ve "Zafer Akgübre işçilerinindir" başlıklı yazılarda Akgübre grevinin 365. güne yaklaştığını görünce içim cız etti ve merkez organımızın önemini daha iyi kavradım.

Merkez organımızı daha güçlü çıkarabilmek, onun fabrikalarla, işçi semtleriyle olan bağını derinleştirip güçlendirmek, deneyimlerimizden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ve daha etkili ulaştırabilmek için gazetemizi, yazılarımızla, haberlerimizle, çektiğimiz ya da topladığımız fotoğraflarla beslemeyi ihmal etmemeliyiz.

Ş.Karamanlı, Paris

8 Mart kutlu olsun

Değerli Yoldaşlar,
Dünya kadınlar günü tüm işçi ve emekçi kadınlara kutlu olsun.

Bu yılki savaşımızda başarılı olabilmek için, tüm Türkiyeli işçi-emekçilerle elele, omuz omuza verelim, güçlenelim, kendimizi geliştirelim.

Yoldaşlar, burjuvazi kadın sorunuyla ilgileniyorum diyor ama nasıl, ne kadar ilgilenebilir ki? Kadın sorununun çözümü önündeki engel kendisidir.

Yoldaşlar, kadın sorunu yalnızca kadınların sorunu değil, erkeklerin de sorunudur. Ezilen gibi, ezen de özgür olamaz.

Kadınları bir eşya gibi gören erkeklerimiz var. Bu çok acı birşey. Türkiye'de eşleri gibi çalışan kadınlarımız, eve dönünce, bir de işten çıkan eşinin ayaklarını yıkıyor, yemek yapıyor, çocuklarla ilgileniyorlar. Kadın bu işlerle uğraşırken erkek de koltukta yatıp uyuyor. Kadınlarımızın çoğu ne yazık ki böyle yaşıyor.

Bu kadarla da kalmıyor. Küçük kentlerde kadınlar bir-iki mevsimlik işte birden çalışırken, erkekler kahvelerde oturup kumar oynarlar. Üstüne üstlük, erkek kumarda kaybetmişse, kadın işten gelince kocasından her tarafı kömür gibi oluncaya kadar dayak da yer. Ama yine de örf-adet gereği sesini çıkarmaz.

Yoldaşlar, anlattığım bu iki örnekle ilgili olarak Engels'in çok güzel bir sözü var: "Ailenin içinde kadın her zaman işçidir, erkek ise patrondur" diyor. Verdiğim örneklerle o kadar üstüste düşüyor ki, bu sözü yazmadan edemedim.

Türkiye'de bütün bunlara karşı feminizm öne çıkmaya başladı. Feminizm, burjuva bakış açısından dolayı, kadını ezen, sömüren olarak yalnızca erkekleri görüyor. Buna tepki olarak kadın şövenizmi yapıyor. Herşeyin baş sorumlusu olan düzeni hedef almadığı gibi, düzene karşı mücadele edecek gücü kadın-erkek diye bölüyor.

Yoldaşlar, bir de biz kadın sorununa nasıl bakıyoruz. Önemli olan budur:

Kadınların ezilmeleri, insanın insan tarafından sömürülmesiyle bağlı olduğundan sömürünün ortadan kaldırılması, kadınların kurtuluşunun başlangıcı olacaktır. İşçi sınıfının ve kadınların kurtuluşu bu nedenle birbirine bağlanmıştır. Kadın sorunu yalnızca kadınların değil, erkeklerin de sorunudur. Kadın eşitliğe ve özgürlüğe kavuşmadan erkek de eşit ve özgür olmayacaktır.

Ancak, işbölümü ortadan kalkmadan, kadın tam kurtulamaz. Kadının gerçek kurtuluşu komünizmdedir.

Yaşasın TKP!

Zehra Yener, Paris

Tezgahları boşa çıkacaktır

Yoldaşlar,
Toplumda biriken öfkeyi boşaltmak için burjuvazi yeni yeni manevralar tezgahlıyor. Ancak ne tür manevra tezgahlarsa tezgahlasın, Türkiye'de sınıf mücadelesi, yine de dinamik bir şekilde yükselecektir.

Burjuvazi, işçi sınıfının devrimci dinamizmini kırmak için habire sosyalist ülkelerdeki son gelişmeleri ısıtıp ısıtıp, sosyalizmin iflas ettiğini, sınıf mücadelesinin bittiğini vb. söylemekte, toplumsal barış havarisi kesilmektedir. Ancak işçi sınıfı burjuvazinin bütün planlarını, istemleriyle, eylemleriyle bozmaktadır. Çünkü Türkiye'de toplumsal barış havariliği abestir, en basit demokratik hak ve istemler bile kıran kırana sınıf mücadelesiyle elde edilebilmektedir.

Burjuvazinin kendi arasındaki çelişkiler de artmakta, yönetemezlik durumları ufukta belirmektedir.

İktidarda da, muhalefette de boşluk vardır. En sol burjuva parti bile, düzgün bir muhalefet yapmak istediği anda gelişmelerin kendisini aşacağından korkmakta, bu yüzden fren yapmaktadır.

Bu arada Kürt sorunu burjuvazinin tepesinde Demokles'in kılıcı gibi sallanıyor. Kürt halkının mücadelesi her gün yükseliyor. Cezaevleri yolgeçen hanına döndü. 1990'da gerçekleşecek toplu sözleşmeler ise daha şimdiden burjuvazinin uykularını kaçırıyor.

Burjuvazi sosyalist ülkelerdeki olumsuz gelişmelerin arkasına sığınacağını sanıyorsa yanılıyor. İşçi sınıfı, hem bu düzeni onun başına çalacak, hem de sosyalizmin tarihinde yeni kızıl sayfalar açacaktır.

Yaşasın işçi sınıfımızın sosyalizm mücadelesi!

Z.Çakır, Paris

DUYURU

Yoldaşlar,
Elimizde tonla mektubunuz birikti. Hepsini olabildiğince yayınlamaya çalışacağız ama yer darlığı nedeniyle yayınlayamazsak, unutmayın ki, hepsi bizim için çok yararlı oluyor. Sakın mektubum yayınlanmıyor diye yazmayı ihmal etmeyin. Mektuplarınızı dört gözle bekliyoruz.

İşçinin Sesi

DUYURU

Gazetemizin çıkış tarihini bir hafta ileriye almak için, bu sayımızı da bir hafta geciktirdik.

İşçinin Sesi

Bas tetiğe, özgürlük yakın

Diren, ey halkım, faşizmden bile korkma sakın
Özgürlük bize ölümden daha yakın
Savaş geldi çattı, elini tetikten çekme sakın
Bas tetiğe, bastır silahınla, özgürlük yakın

Artık devrim ateşi ülkende yansın
Halaylar kurulsun, davul zurna çalsın
Kızıl kanlar üstünde çiçekler, güller açsın
Bas tetiğe, bastır silahınla, özgürlük yakın

Silahının kabzasına çiçekler, güller asılsın
Namlunun ucundan şarkılar duyulsun
Bu savaş burada zafere ulaşsın
Bas tetiğe, bastır silahınla, özgürlük yakın

Ahmet Dağ

Derin kültür birikimini, zengin deneyimini, burjuvazinin hizmetinden çıkarıp işçi sınıfının hizmetine vermiş değerli aydın

Mahmut Dikerd m' saygılar

10 Eylül dergisinde, Mahmut Dikerdem'in önemli bir yazısı çıktı. Bu yazıda Mahmut Dikerdem, Korotiç'lere karşı, kararlı, onurlu ve geneliyle de doğru bir konum aldığı için kendisini saygıyla selamlıyoruz.

10 Eylül dergisinin şubat sayısında, eskiden Barış Derneği'nin başkanlığını yapmış, bu nedenle de 12 Eylül sonrasında yargılanmış, sağlığı bozulduğu halde uzun süre içeride tutulmuş, emekli büyükelçi Mahmut Dikerdem'in önemli bir yazısı çıktı. Birkaç ay önce, Sovyet *Ogonyok* dergisinin yazı işleri müdürü Vitali Korotiç Türkiye'ye gelmiş ve çeşitli konuşmalar yapmış, demeçler vermişti. Bununla bağlı olarak, Mahmut Dikerdem'in yazısının başlığı, "Tüm Korotiç'lere açık mektup".

Bu yazıda Mahmut Dikerdem, tüm Korotiç'lere karşı Marksizm-Leninizmi savunuyor. Bunu yaparken birçok kilit konuda doğruları dile getiriyor. Korotiç'lere karşı, kararlı, onurlu ve geneliyle de doğru bir konum aldığı için Mahmut Dikerdem'i saygıyla selamlıyoruz. Ayrıca, kendi sağlığı için bir mücadele yürüttüğü halde, bu gerekçeyle sınıf mücadelesinin sorunlarını boşlamamış, tam tersine mücadeleye aktif katılıyor olmasını da büyük bir saygıyla karşılıyoruz.

Derin kültür birikimini, zengin deneyimini burjuvazinin hizmetinden çıkarıp işçi sınıfının hizmetine vermiş, onun gibi değerli bir aydının böyle bir tutum alması, saydığımız bu özellikler açısından şaşırtıcı olmamakla birlikte, geniş bir aydın kesimin Korotiç'lerden etkilendiği şu günlerde, işçi hareketi açısından son derece sevindiricidir. Aynı zamanda, komşudan esen ihanet rüzgarlarının, Türkiye devrim hareketinde pek fazla etkili olamayacağının da anlamlı bir göstergesidir.

Kilit konularda çok doğru bir konumda olan bu yazıda, doğal olarak, bizim katılmadığımız bazı fikir ve tutumlar da vardır. Bunların yalnızca birine yeri geldiğinde kısaca değinip geçeceğiz.

Şimdi, hem Dikerdem'in konumunu yansıtabilmek, hem onun verdiği bazı çarpıcı verileri yoldaşlarımıza aktarabilmek açısından, yazıyı biraz daha yakından tanıtmaya çalışalım.

Korotiç'ler artık yoldaş değiller

Yazı şöyle başlıyor:

"Sayın baylar,

"Sizlere nasıl hitap edeceğimi bilemedim. Eskiden yoldaş diye anılırdınız ama bu sözcüğü kullanmaya elim varmadı, zaten sizin de öyle çağırılmaktan hoşlanmayacağınızı düşündüm. Her ne ise, bu açık mektubu yazmaya beni iki önemli neden zorladı: Birincisi, sizler, yani en büyüğünden en küçüğüne kadar tüm Korotiç'ler - aranıza sayın Mihail Gorbaçov'u şimdilik kaydıyla katmıyorum - son yıllarda sergilediğiniz tutum, yayınladığınız yazılar, yaptığınız konuşmalarla kamuoyunda büyük şaşkınlık, giderek karmaşa yarattınız. Yalnız kişisel olarak değil, dergiler, dernekler, bilim akademileri içerisinde kadrolaşarak sesinizi dünyaya duyurdunuz."

Daha ileride, ikinci neden olarak da, 6-11 Şubat 1990'da Atina'da toplanacak olan Dünya Barış Konseyi Genel Kurulu'nda, barış savaşımı kavramının yeni düşünce tarzıyla uyumunun sağlanmasına çalışılacağı, belirtiliyor.

Korotiç'lerin yarattığı ve yukarıdaki alıntıda sözü geçen karmaşa, bizzat Korotiç'in Türkiye'deyken yaptığı açıklamalardan örneklerle, yazıda şöyle anlatılıyor:

"Örneğin, (Korotiç-*İ.S.*) 'toprağın mülkiyeti herkese değil, birisine ait olmalı' dedi ama ardından bir soruya, 'kapitalizm kötü bir şey, çünkü bireysel mülkiyete dayanıyor' karşılığını verdi. Bir yandan 'bugün bizim yapmak istediğimiz yeryüzündeki bütün ülkelerle işbirliğini sağlamaktır, eğer sosyalizm kapitalizmden daha iyi ise, bu, savaş alanlarında değil süper-marketlerde gözükmelidir' derken, öte yandan 'sosyalizm tek ülkede kurulabilir, ancak etrafınızda yalnız düşmanlar olduğunu düşünmek gerekmiyor' diyerek Sovyet devletinin tarihine ters düşen saptamalar yaptı. Stalin ve haleflerinden söz ederken, 'sürekli olarak demokrasiyi burjuva ve sosyalist diye ikiye ayırdılar, bugün anlıyoruz ki sadece demokrasi ve diktatörlük var, ayrım, diktatörlükle demokrasi arasında' diyerek, proletarya diktatörlüğü ile totalitarizmi aynı kefeye koydu. 'Marksizme yeni şeyler getirmekten korkmamalı, Marksist dogmalara takılıp kalmamalıyız' şeklinde kuramsal(!) bir tesbit yaptıktan sonra, 30'lu yıllarda kravat taktıkları için insanları Komsomol'dan atarlardı diyerek, Stalin döneminin dar görüşlülüğünü, bağnazlığını kanıtladı. Konuşmalarından birinde Bay Korotiç'in Türkiye'de işsizlik bulunduğu için kendimizi şanslı saymamızı, çünkü tembellik ve alkolizme karşı en etkili ilacın işi kaybetmek rizikosu olduğunu öne sürerek, çalışan nüfusunun % 20'si işsiz olan bir ülkede işsizliğin övgüsünü yapmasını ise yersiz ve tatsız bir şaka olarak karşıladık."

Glasnost ve perestroyka: Burjuva demokrasisi ve liberal ekonomi

Bundan sonra, Dikerdem, glasnost ve perestroykayı ele alıyor. Bunların, " 'yeni düşünce' etiketi taşıyan", ama "salt pratik açıdan değerlendirilmesi gereken *politika*'lar" olduğunu belirtiyor. "Kraldan çok kralcılar"ın bunlara Marksizm-Leninizm karşıtı bir derinlik kazandırdıklarını söylüyor ve bunu yapanlara, "doğrusu Marksizmi sizlere karşı savunmak durumunda kalacağımı hiç düşünmemiştim" diyor.

Ardından burjuva demokrasisi ile sosyalist demokrasi arasındaki köklü sınıfsal farklılık örneklerle anlatılıyor ve yine Korotiç'lere yönelik olarak, "açıkça itiraf etmeseniz de sizin istediğiniz burjuva demokrasisidir" deniyor. Böylece sıra glasnosttan perestroykaya geliyor. Bu da öz olarak, "açıklık (glasnost) yumağının çözülmesinden nasıl burjuva demokrasisi çıktıysa, yeniden yapılanma (perestroyka-*İ.S.*) paketinin içinden çıkan da liberal ekonomi projesidir" diye tanımlanıyor.

Perestroykaya ilişkin bölümde, aynı zamanda şunlar söyleniyor:

"Perestroika'nın genellikle aydınlardan tam destek gördüğü biliniyor. Sovyetler Birliği'nde durum 1987 ve 1988 yıllarındaki anti-Stalinizm akımının ideolojik sınırlarını çok aşmıştır. Bugün seslerini yükseltebilen liberaller 20. yüzyılda Rusya'nın ve dünyanın başına gelen felaketlerin kaynağını Büyük Ekim Devrimi'nde gören, komünizm karşıtı aydınlardır. İnanılacak gibi değil ama bu aydınlar özenilecek model olarak Japonya, Güney Kore ve hatta Türkiye'yi gösterebilmektedirler! Gerçi Mihail Gorbaçov, fazla ileri giden aydınları arasıra azarlıyor, perestroika'nın sosyalizmden kapitalizme dönüş olayı olmadığını belirtiyor ve 'Batı bize kapitalizm ihracına kalkışırsa buna izin vermeyiz' diyebiliyor. Ama öbür yanda Sovyet Barış Komitesi'nin yayın organı olan *Yirminci Yüzyıl ve Barış* dergisinde, Simon Kordonski adında bir korotiç yazarı yazabiliyor: 'Batının Sovyetler Birliği'ne ekonomik yardımı kamuyu özelleştirme stratejisine katkıda bulunmalıdır. Eskiden Rusya, en gelişmiş ülkelerin proletarya sınıfının yardımıyla gerçekleşecek evrensel devrimi hazırlıyordu. Bu devrim, Allaha şükür başarıya ulaşmadı. Şimdi SSCB, tarihin ve dünya ekonomisinin sinesine dönmek için tüm dünyanın yardımına muhtaçtır.' "

Yukarıda da belirtildiği gibi, perestroyka genellikle aydınlardan tam destek görmektedir. Korotiç'ler, elebaşıları Gorbaçof kadar usta olmayan, bu yüzden sürekli gaf yapan, ama yaptıkları gaflarla Gorbaçof çizgisinin özünü daha açık yansıtan ve Gorbaçof'tan ayrı olmayan bir kesimdir. Zaten, perestroyka ve glasnost yeni düşünce etiketini taşırken, yeni düşünce de Gorbaçof'un etiketini taşımaktadır. Uygulanan politikalara, Marksizm-Leninizm karşıtı derinliği kazandıran da bu olmaktadır. Kısacası, yaşamda Gorbaçof'lar ve Korotiç'ler birbirinden ayrılmamaktadır. Kanımızca, yazının kendi anlatımından da nesnel olarak bu sonuç çıkmaktadır.

Bu duruma nasıl gelindi?

Gerçekte Sovyetler'de bir karşıdevrim yaşandığını kanıtlayan çarpıcı örneklerden sonra, Mahmut Dikerdem, neden böyle oldu sorusunu soruyor. Bu soruyu yanıtlarken, önce, geri Rusya'nın, devrimden sonraki yarım yüzyıl içinde, dünyanın ileri sanayi ülkelerinden birine dönüşmesinde sosyalist coşkunun oynadığı rolü vurguluyor ve şöyle diyor:

"Ne var ki sosyalist coşkunun uzun süre diri tutulmasına üretim ilişkilerinde yapılan değişiklik yetmiyor, çünkü sosyalizm salt bir ekonomik kalkınma modelinden ibaret değil. Sosyalizmin kapitalist düzeni aşması sömürünün yerini adalet ve eşitliğin almasıyla da sınırlı kalmıyor. Sosyalizm *yeni bir dünya vizyonu*nun taşıyıcısıdır. Marksist hümanizmanın kökeninde yatan, sömürünün ortadan kalkmasıyla birlikte insanı zenginleştiren tüm değerlerin, insan emeğinin yaratıcı gücünün bütün görkemiyle kendini göstereceğine olan inançtır. Kısacası sosyalizm insanlık tarihinde yeni bir 'Aydınlıklar Çağı'nın habercisidir ve devrim böyle bir misyonu üstlenmek durumundadır."

Adeta aktif yığın demokrasisinin içeriğini anlatan, adını koymaya ramak kalmış bu değerlendirmeden sonra, emperyalizmin iki dünya savaşı arasında ve ikinci savaş sonrasında çeşitli biçimlerde yaptığı basıncın Sovyetler'e pek soluk aldırmadığı, bu yüzden sözü geçen misyonun yaşama sokulamadığı, Sovyetler'in 1962'den sonra soluk aldığı ama bu kez de Hruşçof'un hedef saptırdığı anlatılıyor ve bu konu şöyle bağlanıyor:

"...Hiç kimse SSCB'den Amerika'yı üretim ve tüketim yarışında geçmesini beklemiyordu ama buna karşılık herkes... kapitalist sistemin yozluğundan, çirkinliklerinden, ahlak çöküntüsünden arınmış, sömürüyü tümüyle yoketmiş, uygarlık kavramına yeni anlamlar yüklemiş bir toplum modeline yönelmesini sabırsızlıkla bekliyordu. Bu yapılamadıysa kabahati Marksist öğretide ya da pratiğin sınavından geçip doğruluğunu kanıtlamış Leninizm'de boşuna aramayınız."

Dünya devrimini SSCB'nin ABD'yi geçmesine indirgemeyen, ama SSCB'den doğru uygulamalar bekleyen bu anlayış tümüyle haklıdır.

Sonuç

Yazının sonunda, Mahmut Dikerdem, tüm Korotiç'lere şöyle sesleniyor:

"Alın, meczup papaz Soljenitsin, sapık Milan Kundera sizin olsun. Dahası, Kardinal Glemp'in dizinin dibinde oturup talimatını alan, sonra Amerika'ya gidip yardım dilenen Lech Walesa da, partilerinin adını değiştirerek yönetime geçmeye çalışan Macar Nyers'ler, İtalyan Occhetto'lar, Çekoslovak Dubçek'ler de sizin olsun. Tüm dönekleri, kaytarıcıları, devrimden umut kesen aydınları da saflarınıza katın. Yeter ki bilimsel sosyalizm insanlığın yolunu aydınlatmaya devam etsin!"

Bu güzel sesleniştten sonra, Dikerdem, son sözünü Türkiyeli Korotiç'lere sakladığını söylüyor ve şöyle diyor:

"Yayınlarınızı, konuşmalarınızı izlerken şaşkınlığa düşmemek elde değil... 'Yenilenme'ye ayak uydurma humması sizi demokrasinin erdemlerini sayıp dökmeye, demokratik rejime bağlılığınızı vurgulamaya, kurulu düzenin bekçileri olan siyasal partilere güvence vermeye ve onlarla 'ulusal mutabakat' aramaya iteliyor. 'Kapitalizmin gücünü değerlendirmede yanıldık, sorunların çözümüne gidebileceğini göremedik' diye günah çıkardığınızı görünce, 'bunlar başka dünyadan mı geldiler, 65 yıldır Türkiye'de kapitalizm hangi sorunu çözebildi ki onu savunmaya ya da en azından *mevcut sosyalizm*le aynı kefeye koymaya kalkışıyorlar' diyorum. Çoğulcu demokrasi adına 40 yıldır egemen sınıfların dayattığı diktayı, baskı ve işkence rejimini yaşayanlar bunlar ve önceki kuşaklar değil mi diye kendime soruyor ve bugün hidayete nasıl erdiğinizi doğrusu merak ediyorum.

" 'Dünya değişiyor, biz de değiştik, artık aranıza alabilirsiniz' biçimindeki mesaj, size yarar sağlayacak mı bilmem ama topluma zarar vereceğinden eminim. Çünkü emekçi yığınların önünde duran son umut bilimsel sosyalizmdir."

Gerçekten de öyledir.

İŞÇİNİN SESİ

R. Yürükoğlu

Yasallık yasadışılık yığınsallaşma

Yasal (legal) ya da yasadışı (illegal) olmak, gizli ya da açık olmakla eş anlamlı değildir. Yasal örgütler vardır, örneğin gizli servisler, gizli çalışır. Yasadışı örgütler vardır, çok yönüyle açık çalışır. Örneğin komünist partisinin ideolojisi, siyaseti, günlük tutumları her zaman açıktadır.

Yasallık düzenin yasal çerçevesi içinde çalışmaktır ve bir uzlaşmadır. "Yasaların dışına çıkmayacağım, yasaları tanıyorum" diyorsun, burjuvazi de "iyi, o zaman gel" diyor.

Yasallık egemen sınıfla bir uzlaşma olduğundan, uzun sürerse, kalıcılaşırsa kendi içinde mantığı ilerliyor ve bu, partiyi düzenle uyumlulaştırıyor. Uzun süre yasal çalışan komünist partilerinde bu durum kolayca izleniyor.

Avrupa komünist partilerinin yasallaşmalarına ve sosyal-demokratlaşmalarına bakalım. Emperyalizmin olanaklarına dayanarak Avrupa burjuvazisi fazlaca korkmadan komünist partilerini yasallaştırdı. Buna karşılık komünist partileri başlarda illegal örgütü saklı tuttular. Bu Komintern'in de direktifiydi. Ama işte yasallıkla devrimcilik uzun süre birlikte yürüyemediğinden giderek insanların kafası değişti. Yasadışı parti bizi tehlikeye sokuyor diyerek illegal aygıtları kaldırdılar ve tümüyle yasal oldular.

Bu nedenle, yasallığı değerlendirirken bunun hangi dönem için, *hangi koşullarda* olacağını öncelikle değerlendirmeliyiz. Ancak o zaman bu uzlaşmayı işçi sınıfından yana sonuçlar elde etmede kullanmak olanaklıdır.

"Legal ve illegal olanakları birleştirerek burjuva yasallığını yıkıp devrimi yapmak." Bu bir amaç, genel bir doğru. Bu, "yasallık-yasadışılık-yığınsallaşma" konusunun *ana sorunu*, problematiği değildir. Oysa söz konusu ana sorun, dünyanın her yeri ve her zaman için geçerlidir. Komünist partilerinin her zaman başında olan bir sorundur. Bu ana sorunu doğru formüle etmeliyiz.

İdeolojisinin özü, varlığının nedeni kapitalist düzeni ortadan kaldırmak olan komünist partisi, burjuvazinin yasal çerçevesi ile her zaman uyumsuzluk, çelişki, kavga içindedir. Temel amaçlarından biri de burjuva legalitesini kırıp parçalamaktır.

Denklemin öte yanında da komünist partisinin en geniş yığınlara ulaşması var. Her parti insanların gönlünü kazanmak istiyor değil mi? Komünist partisi de bu düzeni değiştirmek için emekçilerin gönlünü kazanmak zorundadır. Onların en ileri kesimlerini saflarına çekmek zorundadır. Bu hedefi gerçekleştirmek istediği zaman önüne çelişkili bir durum çıkıyor. *Yasadışılık yığınsallaşmayla geneliyle çelişki içindedir.* Yasadışı çalışma yeraltında çalışmadır. Evet düşüncesini, tutumunu, eylemini herkes bilecek ama yasaldaki tabelasını asmış, boy ölçüşmek zordur.

Öte yanda *yasallık da devrimcilikle geneliyle çelişki içindedir.* Uzun süre yasal olup da devrimciliğini korumuş bir parti gösterebilir misiniz? Tarihte yasal ama devrimciliğini yitirmemiş bir örgütlenme yoktur. Olayların kızıştığı ortamda polis yasa dinlemeyip legale çıkılabilir. Bu güçler dengesine bakan bir durumdur, burjuva yasallığını kırıp parçalama demektir. Ya da partiyi yasallaştırmadan bazı kadrolar varolan yasal çerçeveyi zorlamak, iteklemek, delmekle görevlendirilebilir. Bu da, "yasal olanaklardan yararlanma" kapsamına girer. Ama düzenin yasaları içinde çalışan bir partide devrimcilik budanır.

O zaman "yasallık-yasadışılık-yığınsallaşma" konusunun *ana sorunu*, problematiği şöyledir: Yığınları kazanmak istiyoruz ama yasadışılıkla yığınsallık arasında çelişki var. Devrimciliğimizi yitirmek istemiyoruz ama yasallıkla devrimcilik arasında çelişki var. Bu ikisini nasıl birleştirelim ki, hem devrimciliğimizden vermeyelim, hem de yığınsallaşalım. Sorun budur ve tüm komünist partileri için geçerlidir.

Hedefimiz devrim ise, yasal çalışmayla devrim arasındaki çelişkiyi devrim lehine çözmek zorundayız. O zaman söylenebilecek tek şey kalır: Yasal çalışma hiçbir zaman komünist partisinin temel çalışması olamaz. Bir komünist partisi yasal çalışmayı devrimden önce temel çalışma alanı olarak seçemez. Yasadışı çalışma, çalışmanın temelidir.

Yasal çalışma sürekli olarak çürüten, düzene uyumlanmaya götüren bir çalışmadır. Yasal çalışan, polisin, güvenlik güçlerinin gözü önünde çalışıyor: Basıncı büyüktür. Yasadışılık ise sınırlıdır, istediğin kadar insana ulaşamıyorsun. Bu çelişkiyi devrimci durum ortamında, ülke ayağa kalktığı zaman çözmek zor birşey değil. Ama öteki dönemlerde bu sorunları çözmek kolay değildir.

Yine de, çözebilmenin tek bir anahtarı vardır. Yasadışı ve özgür komünist partisinin, varolan yasal olanaklardan *"yasallaşmadan"* yararlanabilmesi.

Bu anahtarı başarıyla kullanabilmek için de, en başta, yasadışı örgütleri yasalda çalışanların yardımcısı olarak ele almamak gerekir. Tam tersine, yasal alan örgütlenmeleri yasadışı örgütün yığınsallaşma amacını gerçekleştirmeye hizmet eden gereçlerdir. Dolayısıyla, yasal olanaklardan yararlanma, yasadışı partinin gereksinimlerine yanıt vermelidir.

Bunu Bolşevikler çok güzel yapmışlar. Biz de onlar gibi yapabilirsek sorun yoktur. Onlar parlamentoya milletvekili de soktular ama milletvekilinin parlamentoda yapacağı konuşma merkez komitesince verildi, Lenin tarafından yazıldı. Ve bu legal çalışma görevi almış kahramanlar akıl almaz pervasızlıklarla çalıştılar.

Yasal alan çalışmasında çeşitli görevler arasında son çözümlemede bir tanesi temel görevdir: Yasadışı ve özgür komünist partisinin bayrağını yükseltmek. Bunu gerçekleştirebilen bir yasal alan çalışması doğrudur, yararlıdır. Bu yapılmadı mı, yasadışı parti giderek yasal alanın eklentisi durumuna gelir. Bu da, yasal olanaklardan yararlanmayı "yasallığa" dönüştürür.

Yasal alan çalışmasının amacı, komünist partisinin (illegal yapının) yığınsallaşma sorununu çözmektir. Dolayısıyla yasal örgütlenmelerin çevresine toplanan binlerce kişinin, komünist partisinin örgütlenmesine geniş olanaklar verdiği ölçüde bir anlamı vardır.

Yasal örgütlerde çalışan yoldaşlar için Lenin, "topun ağzındaki kadrolar" diyor. Bunların yetişkin kadrolar arasından seçilmesi gerekiyor. Parti disiplini, orada çalışan komünist için yasal derneğin disiplininden önde gelir. Yasal derneği bilerek ya da bilmeyerek partinin önüne koymayı tek tek tüm komünistler reddetmelidir.

Partimizin son yapılan Merkez Komite Plenumunun yayınladığı *"Durum Değerlendirmesi"* adlı çok önemli belgede bu sorunlara da, kendi koşullarımız içinde önlemler getirilmiştir.

Merkez komitemiz, "partiyi ve legal yığın örgütlerimizi dövüşe, legal odaklarımızı burjuva yasallığının üzerine daha etkin sürmeliyiz" diyerek belli bir yetersizliği vurguladıktan sonra birinci olarak şu zaafın ve önleminin altını çizmiştir:

"Parti örgütlerinin merkez organı çoğaltma (illegal basım değil, her birimin eline geçen sayıyı çoğaltması) ve dağıtmasında büyük bir yetersizlik vardır. Oysa her parti biriminin merkez organı çoğaltmasının ve postayla değil, *elden dağıtmasının*, merkez organı tüm parti çalışmalarının bel kemiği yapma ilkesi ile olan bağı açıktır.

"(...)

"Merkez organın yeterince çoğaltılıp kullanılmaması, tüm parti çalışmalarının belkemiği yapılmaması, son tahlilde merkez organdan ve illegal ve özgür komünist partisi anlayışından korkmakla eş anlamlıdır. Aynı korku, bazı alanlarda oldukça yaygın olan hücre ve komite kurmama, çalışmaları tekli ilişkilerle sürdürme eğiliminde de yansımaktadır. Bunun ise Türkiye'de yaygınlaşan legalizmin üzerimizdeki etkisi olduğunu, bu nedenle her örgüt biriminin çoğaltma yapmasının bugün parti için yaşamsal önem taşıdığını görmeliyiz."

Merkez Komitemiz ikinci olarak da şu zaafı ve önlemlerini vurgulamıştır.

"Komünistlerin etkinliğinde çalışan bazı legal yığın örgütleri, yürüttükleri çalışmalarda parti fikirlerini ve tutumlarını yeterince yansıtmamaktadırlar. Bu da yukarıda değinilen korkunun bir başka yansımasıdır.

"Oysa legal örgütler eliyle yürütülen demokratik yığın çalışmasında komünistlerin dört ana görevi:

"a. Burjuva legalitesinin sınırlarını zorlayan *çarpıcı bir yayın* politikası yürütmek,

"b. Militan *eylem örgütü* olmak,

"c. Örgütün işçi tabanı içinde *komünist fikirleri öğreten bir eğitim* yürütmek,

"d. Legal örgütlerin içine *komünist partisini döşeyen* bir örgütlenme çalışması yürütmektir."

Dünyanın sosyalist ve kapitalist parçalarındaki iblis sınıf düşmanları bugün derin bir ortaklık içinde komünizmi gözden düşürmeye çalışıyorlar. Bunun devrimci çalışmayı zorlaştırıcı sonuçları tüm dünyada ve Türkiye devrimci hareketinde de izlenecektir. Bu koşullar altında, "yasallık-yasadışılık-yığınsallaşma" konusunda doğru tutum almak, Türkiye Komünist Partisi için canalıcı önem taşımaktadır.

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:16, Sayı:390

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Karşı-devrim
yanıtını bulacaktır
12 Mart 1990

Emperyalizmin kaçınılmaz doğası bir kez daha sergilendi,
Gorbaçof çizgisi·karşı-devrim düzeyine "yükseldi"

Romanya'da karşı-devrim
- V -

Bu sayımızda, Mercan Köklü yoldaşın hazırladığı verisel döküm ve değerlendirme yazısının beşinci ve son bölümünü yayınlıyoruz.

Romanya karşı-devriminin geçtiğimiz iki ayı, çeşitli açılardan öğretici oldu. Karşı-devrimin (tıpkı devrimde olduğu gibi), kendi mantıksal sonucuna ulaşmaya çabaladığını sergiledi. *Hegemonya* sorununun karşı-devrimde de canalıcı önem taşıdığını ortaya koydu. Bu, karşı-devrimin kendi denetiminde, ve halkı "alıştıra alıştıra" sürdürülmesini isteyen Gorbaçofçu ekiple (Ulusal Selamet Cephesi), "komünistlerin"(!) de erkten uzaklaştırılmasını, katıksız burjuva erkinin kurulmasını, tarım ve endüstride hızla özel mülkiyete geçilmesini isteyen Batıcılar (Ulusal Köylü Partisi-UKP, Ulusal Liberal Parti-ULP, Sosyal Demokratlar) arasında kopan kavgada çok güzel yansıdı.

Gelişmeler bir başka durumu da ortaya koydu. Gerek Gorbaçofçular gerek Batıcılar olsun tüm karşı-devrim güçleri dar ve zayıf bir toplumsal tabana oturmakta, ancak uluslararası konjonktürün karşı-devrimci rüzgarlarına, İngiltere, Fransa, SSCB gibi ülkelerin gücüne dayanarak ayakta durabilmektedirler. Hâlâ RKP'nin damgasını taşıyan devlet örgütünde, endüstride karşı-devrime bir direnç vardır. İşçi sınıfı karşı-devrimi kabullenmemiştir, RKP ise "ölmüş bitmiş" değildir.

Karşı-devrimciler arası it dalaşı

Karşı-devrimin ilk sonucu Çavuşesku yoldaşların katli, yüzlerce komünistin öldürülmesi, binlercesinin zindana atılması, işçi sınıfının erkten uzaklaştırılması ve Ulusal Selamet Cephesi (USC) adlı örgütün erke el koyması oldu. Devletin sosyalist niteliğini anlatan bayrak, marş vb. semboller anında değiştirildi. RKP yasaklandı, illegale zorlandı. Çok sayıda burjuva karşı-devrimci parti legale çıktı. Sürgünde yaşayan kralcılar piyasaya doluştular.

USC içine yuvalanmış Gorbaçofçular, erkin kilit noktalarına oturup eften püften sorumlulukları Batıcılara vererek, hem denetimi ellerinde tutmayı hem de USC içine hapsettikleri Batıcıları "kullanmayı" tasarlıyorlardı. Ancak, sahip oldukları destek, devletin sivil-asker yapısı içinde darbe amacıyla örgütledikleri kilit kimseler dışında, bazı RKP döneklerini ve bir kısım entellektüeli aşmıyordu. Bu önemli zaafları, onları başlangıçta, eski yönetime yaptıkları bütün suçlamalarda RKP adını geri çekmek, saldırıları Çavuşesku yoldaşa ve güvenlik örgütü Sekuritate'ye yöneltmek zorunda bıraktı. USC'nin, RKP tabanının ve işçi sınıfının desteğine gereksinimi büyüktü. RKP'nin "kongre" toplaması, Çavuşesku yanlılarını "temizleyip", yeni bir kimlik ve Gorbaçofçu yönetimle sahneye çıkmasının sağlayacağı üstünlük büyük olacaktı.

Batıcılar, kısa sürede bu durumun farkına vardılar. Bir yandan, oluşturulan geçici karşı-devrim hükümetinde "komünistler"in(!), Sekuritate ajanlarının, Çavuşesku'nun adamlarının olduğunu söyleyip, USC'yi gözden düşürme kampanyasına, anti-komünist sokak gösterilerine, linçlere, ordu içinde örgütlenme çalışmalarına hız verdiler. USC'nin radyo-TV ve basında egemenliğine, seçimlerin nisan ayında yapılması kararına karşı çıktılar. USC'nin "geçici yönetim" olarak görevinin, yalnızca ülkeyi seçimlere hazırlamak ve ondan sonra sahneden çekilmek olduğunu vurguladılar. Bir yandan da, karşı-devrimin patentinin kendilerinde olduğunu ileri sürerek, yeni legale çıkan UKP, ULP gibi burjuva partilerin Cephe'ye alınmasını ve kendilerine yönetimden daha büyük pay almasını istediler.

Karşı-devrimci Gorbaçofçuların son eylemi, Bükreş'teki Lenin heykelinin yıktırılması oldu.

Batıcıların bir başka ivedi istemi de, tarım ve endüstride hızla özel mülkiyete geçilmesi, kollektif çiftlik arazilerinin, sosyalizm öncesindeki "eski" sahiplerine "geri verilmesi"ydi. Bu, hem karşı-devrimin katıksız burjuva erkinin oluşturulması, hem de kendi zayıf tabanlarının güçlendirilmesi için önemliydi. Temeşvar'da Macar azınlığın tepkilerini kullanan Batıcıların gücü, öteki kentlerde bir kısım Batıcı entellektüelle çeşitli öğrenci kesimlerinden, kiliseden ibaretti.

Batılı ülkeler, hem Gorbaçofçuların hem de kendi yandaşlarının bu zayıflığını görüp önlem geliştirmekte gecikmediler. "Halk ayaklanması"-nın(!) ardında iyi örgütlenmiş Gorbaçofçu bir darbenin olduğu, çeşitli "komünist"lerin(!) hâlâ yönetim görevlerinde olduğu yolunda açıklamalar birbirini izledi, listeler yayınlandı. Doina Cornea gibi Batıcı liderleri "işçi dostu"(!) gibi tanıtan propaganda vb. yoğunlaştırıldı. Bu arada, örneğin Temeşvar'da Batıcılar, karşı-devrimden sonra kurulan ve Ulusal Selamet Cephesi'ne bağlanan yerel komitedeki Gorbaçofçuları tasfiye ettiler. Sokak gösterileri hızlandı.

12 Ocak'ta yapılan ve USC'nin Batıcı yöneticisi Dumitru Mazilu'nun göstericilere slogan attırdığı ilk büyük Batıcı anti-komünist gösteri, Gorbaçofçuları kötü yakaladı. USC yöneticileri, istifalarını isteyen göstericilerin basıncı altında önemli ödünler verdiler. Çavuşeskuları ve yüzlerce komünisti öldürdükten sonra "kaldırdıkları" ölüm cezasının yeniden getirilmesi için referanduma gitmeyi kabul ettiler, RKP'yi resmen yasadışı ilan ettiler. Kendi tasarılarının altını oyan bu siyasal gafı daha sonra düzeltmek istedilerse de, artık çok geç olmuştu. Batıcılar Gorbaçofçuları bütün zayıflık ve korkaklıkları içinde görmüşlerdi. Anti-komünist gösteriler 12 Ocak olaylarından sonra hızlandı.

Gorbaçofçular, içinde bulundukları kötü durumdan kurtulmak amacıyla, bir yandan yeni kararnameler çıkararak kent merkezindeki gösterileri izne bağladılar. Temeşvar örneğindeki gibi, USC'nin yerel örgütlerindeki Batıcıları ordu temsilcileriyle değiştirdiler. Bu "örgütsel" önlemlerin yanısıra, bir yandan da üretim araçlarında özel mülkiyete geçilmesine ilişkin planlarını açıkladılar. Bazı

RKP ve Sekuritate üyelerinin mahkemeye çıkarılacağını açıkladılar. Eğitimde sosyalizmi anımsatan ne varsa kaldırdılar. Din propagandasını, dinsel gösterileri serbest bıraktılar. Kiliselerin anti-komünist faaliyetleri legalleştirildi.

Başa gelir gelmez, Çavuşesku döneminde uygulanan "sosyalizm için yılda 6 gün, ücretsiz, gönüllü çalışma"yı (Ekim Devrimi'nden bu yana sosyalizmin bir geleneği haline gelmiş olan subbotnikleri) kaldırmış olan USC yönetimi, zaten Bükreş dışına fazla ilerlememiş olan "tarımsal-endüstri kompleksleri oluşturulması projesi"ni, Çavuşesku döneminde başlatılan büyük çaplı inşaatları, (örneğin Bükreş-Tuna kanalı çalışmalarını) durdurduğunu ve enerji yutan kimya-metalurji fabrikalarının faaliyetinin durdurulacağını da açıkladı.

Bu arada, bir kararnameyle, 2 milyon hektar kollektif çiftlik arazisinin köylülere özel mülk olarak dağıtılması kararlaştırıldı. Başbakan yardımcısı Mihail Draganescu, merkezi planlamanın kaldırılacağı, "serbest pazar ekonomisi"nin mekanizmalarının getirileceği, "geleneksel Romen yaşamı olan (özel-*İ.S.*) tarıma dönüleceği" ve yüksek teknolojili endüstrilerin tercih edileceği sözünü verdi.

İşçilerin ürkütücü gösterisi

Bunlar, karşı-devrimin katıksız burjuva erkine doğru "ilerlemesini" hızlandırmaktan ve sınıf mücadelesini kızıştırmaktan öte işe yaramadı. USC'nin kendileriyle tek tek görüşme önerisini kabul etmeyen üç muhalefet partisi (UKP, ULP, SDP), ortak platform oluşturdular, Batı'dan yardım istediler. UKP'nin liderlerinden, azılı anti-komünist Doina Cornea, sorunların sokakta çözüleceğini vurgulayarak, karşı-devrimci yığınları sokaklara çıkmaya çağırdı. USC'nin karşı-devrimi "kendilerinden çaldığını" ileri süren öğrenciler, zaten hemen her gün gösteri yapıyorlardı.

Bu ortamda, karşı-devrim sırasındaki demeç ve çağrılarıyla öne çıkan İngiltere dışişleri bakanlığı müsteşarı William Waldegrave Romanya'ya gitti. USC'yi muhalefet partileriyle bir "yuvarlak masa toplantısında" görüşmeye çağıran ve bunda kendilerinin yardımcı olabileceklerini belirten Waldegrave, hükümetin bütün muhalefet partileriyle görüşmesinin mutlak bir zorunluluk olduğunu vurguladı ve "aksi takdirde gelip kapıya dayanırlar" dedi. Bu sözler, Batıcıların işleri nereye götürmeyi planladığı konusunda da ipucu verdi. (*The Independent,* 17 Ocak 1990)

USC yönetimi, Waldegrave'in ziyaretinin ardından bir toplantı yaptı. USC'nin bir siyasal partiye dönüştürülmesini, şimdi yönetimde bulunan USC üyelerinin de seçimlerde aday olmasını kararlaştırdı. Kent merkezinde gösterileri yasakladı.

Bu kararlar, Batıcıların bardağını taşırdı. Dumitru Mazilu, Doina Cornea vb. Batıcı karşı-devrimciler, USC'den istifa ettiler. Ulusal Köylü ve Ulusal Liberal partilerin öncülüğünde 18 muhalefet örgütü, USC'nin koyduğu yasağı çiğneyerek, 28 Ocak'ta bir gösteri daha düzenledi. Batı basınına göre 15-40 bin kişinin katıldığı bu eylem sırasında, "kahrolsun komünizm, kahrolsun USC, kahrolsun *perestroyka*" diye bağıran göstericiler devlet başkanlığı binasına girmeye çalıştılar. Binayı kordona alan yüzlerce askerle Batıcı göstericiler arasında büyük bir kavga koptu. Meydandan püskürtülen göstericiler sabahın erken saatlerine kadar "komünist" bildiklerine saldırılarda bulundular.

Katıksız burjuva erki isteyen Batıcıların bu saldırısından iyice ürken Gorbaçofçular, ertesi gün, erkten devirdikleri işçi sınıfından yardım isteme yüzsüzlüğünde bulundular. Kendi başlangıç noktası sosyalist erkin devrilmesi olan, kapitalizmin Gorbaçof çizgisinde restorasyonunu hedefleyen USC, Bükreş çevresindeki fabrikalarda, maden ocaklarında, Karadeniz kıyısındaki tersanelerde çalışan işçilere, "kapitalistlerin, toprak ağalarının Bükreş'i bastığını" ve bunların "ülkeyi yabancılara satmaya çalıştıklarını" duyurdu.

Bu, işyerlerinden boşalan 60 bin işçinin, ellerinde sopa vb. ile Bükreş merkezine akmasına yol açtı. İşçiler UKP ve ULP merkezlerini bastılar. Kapitalistlerle, patronlarla, ağalarla özdeşleştirdikleri Batıcı karşı-devrimcileri dayaktan geçirdiler. Batıcıların kimi liderleri pencerelerden atlayarak kaçarken, kimisi de ordu ve zırhlı birliklerin koruması altında bölgeden ayrılmak zorunda kaldı. Batı basını, bu olayı "anarşi ve terör" olarak nitelerken, "işçilerin Gorbaçofçu karşı-devrimcilere destek verdiğini" ileri sürdü.

Gorbaçofçu karşı-devrimcilerin işçi sınıfından yüzsüzce yardım dilendiği doğrudur da, Romanya işçi sınıfının bu eylemi Gorbaçofçulara destek için yaptığı doğru değildir.

Romanya işçi sınıfı, aralık ayından bu yana, siyasal erki elinden yitirmenin burukluğu, partisinin illegale zorlanmasının ve liderlerinin öldürülüp hapsedilmesinin acısı içindeydi. "Tarım ve endüstride özel mülkiyete" dayalı bir gelecekte ise emperyalist sömürüyü, kendi yoksullaşmasını, işsizliği, haklarının daha da kısıtlanmasını görüyordu. Gorbaçofçular, o gün işçi sınıfının bu duygularından kendilerini sağlama almak için yararlanmaya çalışmış olabilirler. Ama işçiler, Bükreş'teki gösteri sırasında haykırdıkları "kapitalistleri yurtdışına gönderin", "bunlarsız demokrasi istiyoruz" vb. sloganlarla, asıl olarak *neyi istemediklerini* çok güzel yansıttılar. *The Times,* Bükreş olaylarıyla, işçi sınıfının özel mülkiyete ilişkin tutumunu şöyle anlattı:

"Herhangi bir büyükçe Romen fabrikasına yapılacak bir ziyaret, işlerini yitireceklerinden çekinen işçilerin böyle bir duruma *(fabrikaların özelleştirilmesine) karşı çıktıklarını* ortaya çıkarıyor.

"Tren, rulman ve metro vagonları üreten 23 Ağustos fabrikasında tesviyeci olan Ion Neascu, 'biz yurtdışından patronların gelerek *bizi işimizden etmesini istemiyoruz,* ailelerimize bakmamız gerek' diyor.

"Çavuşesku'nun bu gözde fabrikasının işçileri, geçenlerde cepheye destek için yapılan yığınsal gösteride önde yer aldılar. (İşçilerin) birçoğu, UKP'nin genel merkezini, *yabancı sermaye getirmeye yönelik kampanyasından ötürü* işgal etti." (*The Times,* 7 Şubat 1990) (abç)

Batıcı karşı-devrimciler, aslında Gorbaçofçuların kendi yaratımıdır ve onların zayıflık ve korkaklıklarından güç alarak azgın anti-komünist gösterilere çıkıyor, sokaktan geçen işçileri "komünist" diye linç etmeye kalkışıyorlar. İşçi sınıfının, sınıf sezgisiyle Bükreş sokaklarındaki Batıcıları dayaktan geçirmesi, bu açıdan hiç de yanlış olmadı. Ancak, doğru önderlikten yoksun oluşu, saldırının ucunu Gorbaçofçu karşı-devrimcilere de yöneltmesine, onlardan karşı-devrimin hesabını sormasına engel oldu.

Aslına bakılırsa işçilerin bu eylemi, onları "denize düşen yılana sarılır" hesabı yardıma çağıran Gorbaçofçuları da çok ürküttü. İşçi sınıfının öfkesini dizginlemek için çok uğraştılar. İşçi düşmanı Brucan, "işçilerin, üretim düzeyi tehlikeli derecede düşük olan fabrikalardan dışarı çıkmasını durdurmaya çalıştığını" söyledi. Başbakan Petre Roman, işçilerin UKP ve ULP binalarını basmalarına engel olmaya çalıştı.

Ayrıca, işçi yığınlarının anti-kapitalist sloganlar haykırmaları Cepheciler hiç hoşuna gitmedi. Çünkü onların hedefi de merkezi planı, sosyalist ekonominin temel kurumlarını ortadan kaldırmaktı. (Bakınız: Ekonomi bakanı Stanculescu'nun planı, *İşçinin Sesi,* sayı:389, Çek-Al)

Karşı-devrimciler arasında tek fark: hız

Gorbaçofçular, USC'nin de alaşağı edilmesini savunan Batıcıları "uzlaşmaya zorlamak" ve böylece kendi erklerini korumak istiyorlardı. İşçilerden bekledikleri ise, USC'ye taban oluşturmanın ötesinde, Batıcılarla pazarlıkta "bir koz" olmalarıydı. Oysa işçi yığınları, yönetici mönetici dinlemeden binaları basmış, yakaladıklarını tepelemiş, "kapitalistlere karşı sınıf mücadelesini" yükseltmişlerdi.

Bu durum karşısında, eylemin ertesi günü bir açıklama yapan başbakan Petre Roman, "işçilerin bu eyleme hükümetin insiyatifi dışında girişmiş olduğunu" duyurarak Batıcılardan özür diledi. "Ulusal selamet" yolunda bir uzlaşma çağrısını yineledi. Bunun yanısıra, USC'nin bu yoldaki önerileri açıklandı. Nisan ayında yapılması öngörülen genel seçimlerin, Batıcı muhalefetin istemlerini dikkate alarak 20 Mayıs'a ertelendiği, USC'nin iki parçaya ayrıldığı duyuruldu. Buna göre, Ulusal Selamet Cephesi'nin (USC) bir parçası partileşip seçimlere katılacaktı. Öteki parça ise Ulusal Birlik Konseyi adıyla oluşturulan yeni yönetim yapısı içinde, öteki partilerle koalisyon yapacak, erkte kalacaktı. Ayrıca, yeni seçim yasasıyla çok partili rejim, yasama-yürütme ayrılığı (burjuva parlamentarizm) kabul ediliyordu.

İşçilerin yığınsal saldırısıyla iyi bir tokat yiyen Batıcı muhalefet, hem USC'nin önerisine karşı çıkmadı, ama hem de, bu girişimi Gorbaçofçuların erki elden bırakmama çabası olarak niteleyerek, asıl isteminin onların da tasfiyesi olduğunu bir kez daha vurguladı. ABD dışişleri bakanlığından bir yetkili, "hiçbir meşruiyeti bulunmayan USC'nin parçalanmasının kaçınılmaz olduğunu" söyleyerek muhalefete destek verdi. Bu arada, yeni bir karşı-saldırıya geçip, Silviu Brucan'ın *The Independent*'a verdiği, kendi işçi düşmanı görüşlerini sergileyen röportajı Romenceye çevirerek fabrikalara dağıttılar.

Brucan'ın bu görüşleri, işçi kesiminde büyük tepki yarattı. Öyle ki karşı-devrimin perde arkası lideri Brucan, USC'deki görevinden istifa etmek zorunda kaldı. Yine aynı yerde, bu kez "uzman" olarak çalışmayı sürdürdü ama, istifanın kendisi, Gorbaçofçuların önemli bir yenilgisi oldu. Batıcı partiler, yeni oluşturulan 253 üyeli Geçici Ulusal Birlik Konseyi'ne (UBK) katılmayı kabul ettiler. Geçici parlamento görevi yapacak olan, ama önceden kurulmuş olan hükümetin uygulamalarını veto yetkisi bulunmayan bu yeni yapıda, her parti ya da etnik gurup (toplam 37 kayıtlı siyasal parti ve 9 etnik azınlık) 3 delegeyle temsil edildi. USC, merkez ve bölge temsilcilerinin, gençlik delegelerinin, hükümet üyelerinin içinde olduğu 111 kişilik bir kontenjanla UBK'de yer aldı.

Böylece Batıcılar, hem Gorbaçofçu hükümetin sorumluluğunu üstlenmeden karşı-devrimci erk yapısına girmiş oldular, hem de, orduya ve sokağa dönük faaliyetlerini tepe konumdan sürdürme olanağına kavuştular. Katıksız burjuva erkinin kurulmasına doğru bir adım daha atılmış oldu.

Bu arada USC, bünyesinden istifalarla prestij yitirmeyi sürdürdü. Radyo-TV şefi Munteanu ile Batıcı üyelerden turizm bakanı yüzbaşı Lupoi ve başka bazıları USC'den istifa ettiler. Lupoi, istifasını açıklarken, "komünistleri"(!) sahtekarlıkla vb. suçlamayı ihmal etmedi.

USC yönetimi, sarsılan prestijini düzeltmek, Batıcıların tepkilerini yumuşatmak amacıyla, "devrimde yansıdığı üzere, Romen halkının(!) umutlarını, ideallerini ve beklentilerini gerçekleştirmede ileri adım(!)" olduğunu ileri sürdüğü bir kararname yayınladı. (*The Daily Telegraph,* 7 Şubat 1990)

Kararname, "endüstride özel mülkiyetin getirilmesine" ilişkindi. Böylece, Gorbaçofçuların halkın beklentisi(!) dedikleri ama asıl kendi istemleri olan şeyin, kapitalist restorasyon olduğunu bir kez daha anlamış olduk. Ayrıca, Romanya'da endüstride özel mülkiyetin geliştirilmesi yönündeki bir belgenin 40 yıldır ilk kez ve Gorbaçofçular eliyle yayınlanması çok şey anlattı. (Birkaç hafta önce çıkartılan bir başka kararnameyle de tarımda özel mülkiyetin yaygınlaştırılması getirilmişti. Birçok özel çiftçi, UKP'nin kışkırtması ve USC'nin göz yummasıyla -ekilebilir toprakların %65'ini oluşturan -kollektif çiftlik arazilerini karşı-devrimci işgallerle özelleştirmişti.)

Özel mülkiyetin geliştirilmesine bir "siftah" olan bu kararname uyarınca, en fazla 10 üyeli "kooperatifler", "birlikler" (Türkçesi limited şirket oluyor-*İ.S.*) ve başka özel şirketler kurulabiliyor. Özel firmaların çalıştırabilecekleri işçi sayısı ise (şimdilik) 20 ile sınırlı. (USC'deki tartışmalarda Brucan, sınırın 50 işçiye kadar genişletilmesini savundu. Ama, işçi sınıfının kapitalistlere duyduğu öfkeden çekinen öteki USC üyeleri 20 işçi sınırına "fit" oldular.) Kararname, ayrıca, yabancı sermaye gelişini dış ticaret bakanlığının iznine bağlıyor, ortak yatırım projelerinde hisselerin %51'inin Romanyalı ortakta olması gerektiğini vurguluyor.

The Times gazetesi, konuyla ilgili haberi, "Çavuşesku'nun ekonomik hapisanesinden özelleştirilmiş kaçış" başlığıyla verdi ve şöyle yazdı:

"Bir Batılı ekonomist, bu yasanın özellikle hizmet sektörünü etkileyeceğini söyledi.

(Bu yasa uyarınca) küçük lokantalar, kahvehaneler, küçük dükkanlar açılabilir dedi.
"Ancak, varolan 29 muhalefet partisinin çoğu, özelleştirmenin *çok daha geniş ölçekte sürdürülmesi* için baskı yapıyor ve Ulusal Köylü Partisi, ülkeye Batı sermayesini getirmek için mücadele ediyor.
"Özelleştirmenin önde gelen savunucularından biri olan Doina Cornea, 'endüstri ve tarım, özel mülkiyet altında daha kârlı olacaktır' diyor. Cornea, kârsız işletmelerin kapatılması yerine, (özel girişimcilere) *kiralanmasının* daha doğru olacağını söylüyor. Ona göre, bu firmalar yabancı şirketlere 5-10 yıl süreli kontratlarla kiralanabilir." (*The Times*, 7 Şubat 1990) (abç)

Bu bilgilerin de gösterdiği gibi, Gorbaçofçularla Batıcılar arasında üretim araçlarında özel mülkiyete ve kapitalist restorasyona ilişkin fark, hız ve ölçek konusundadır. USC'nin ekonomik komisyon üyesi Bogdan Teodoriu, bunu şu sözlerle anlatıyor:

"Ekonomimiz için iki yol var: Ya merkezileşmiş ekonomi, ya da pazar ekonomisi.
"(Bizim için) sorun, çok fazla patlamaya ve (toplumsal) istikrarsızlığa yol açmadan (işçileri uyutarak, onların sokaklara dökülmesine olanak yaratmadan, demek istiyor-*İ.S.*) pazar ekonomisine nasıl geçileceğidir. İflas etmiş fabrikaları bir gecede kapatıp işçileri sokağa atamayız. (Kapatacağız, ama bunu alıştıra alıştıra yapacağız, demek istiyor-*İ.S.*) Geçiş zaman alacaktır." (*Financial Times*, 14 Şubat 1990)

Başbakan Petre Roman'ın açıklamaları da, daha işin başında Silviu Brucan'ın çerçevesini çizdiği (Bakınız: *İşçinin Sesi*, sayı: 386-389 Çek-Al'lar) bu tutumu doğruladı. Roman, serbest pazar mekanizmalarına (kapitalizme-*İ.S.*) yavaş bir geçiş olacağını söyledi. Ayrıca, Romanya halkının, Çavuşesku ve RKP'nin liderliğinde büyük bir özveriyle ödediği dış borcun yeniden alınmasını, Batılı firmalarla işbirliğini savundu. Ekilebilir arazinin yalnızca %29'unun devlet elinde olduğunu, gerisinin özel çiftçilere dağıtıldığını açıkladı. (*The Times*, 25 Şubat 1990)

Burjuvazi doymuyor

USC'nin, verdiği bütün siyasal ödünler, kapitalist restorasyon yolunda attığı adımlar, yine de ("katıksız burjuva erkine" ilerlemek, karşı-devrimi hedefine ulaştırmak isteyen) muhalefeti tatmin etmedi. Tersine, son haftaların çeşitli önemli olayları, Romanya karşı-devriminde yeni bir dengenin oluştuğunu ortaya koyuyor: Batıcıların orduya yönelik çabaları sonuç vermiş, şimdiye dek Gorbaçofçuların denetiminde olarak bilinen bu kurumda Batıcı karşı-devrimciler lehine belli bir bölünme yaratılmıştır.

Önce, sokakları dolduran Batıcı göstericilerin, Radyo-TV şefinin istifasını isteyen eylemleri... Onun hemen ardından, 300 dolayında havacı subayın başlattığı, daha sonra Temeşvar ve Bükreş'teki birliklerden, askeri akademi öğrencilerinden, yedek subaylardan, piyade birliklerinden katılımlarla sayısı 2 bine varan, Batıcı öğrenci guruplarınca desteklenen, savunma bakanı Militaru'nun ve içişleri bakanı Chitac'ın istifasını ve orduda komünist olarak bilinenlerin tasfiyesini isteyen askeri gösteriler... Radyo-TV şefi Aurel Munteanu'nun görevinden istifası, kimliğini geçen sayımızda işlediğimiz general Militaru'nun savunma bakanlığı görevinden alınması... Bu gösteriler sırasında nöbetçi askerlerin, komünistlerin kellesini isteyen karşı-devrimcilerin kordonu yarıp hükümet binasının merdivenlerini çıkmasına engel olmakta tereddüt etmesi... Brucan'dan sonra, şimdi de başbakanı hedef alan anti-semitik bir kampanyanın yürütülmekte oluşu...

Radyo-TV binasının güvenliğini sağlayan havacı komandoların, USC hükümeti tarafından görevden alınmalarına rağmen, öğrencilerin desteğiyle, binayı terketmemesi... Göstericilerin "kahrolsun komünistler"in yanısıra, artık "devrimin (karşı-devrimin-*İ.S.*) ikinci aşaması geldi çattı" diye slogan atmaları... Öğrencilerin, doktorların, havaalanı teknisyenlerinin birbiri ardısıra greve çıkmaları... Militaru'nun görevden alınmasından iki gün sonra yapılan bir başka gösteride yüzlerce göstericinin devlet başkanlığı sarayını basmaları, içeri dalarak kapıları pencereleri kırıp, binada buldukları başbakan yardımcısını (rejimin 3 nolu adamı) dövmeleri... 400'ü aşkın nöbetçi askerin çoğunun bu olaylara seyirci kalması, tek bir kurşun atılmaması...

Hükümet binası basılınca yine işçilerden yardım dilenen İliescu'nun yardımına bu kez Bükreş'ten kimsenin gelmemesi... 350-400 kilometre ötedeki Jui vadisinden ve yalnızca 3 bin madencinin getirilebilmesi (ilk gösteride 60 bin işçi vardı)... Gelen madencilerin de Cephe'nin savunusundan çok "ülkenin yabancılara satılması ve patronların madencilerin yaşamlarını mahvetmesi" tehlikesini protesto etmeleri...

Bunlar, Batıcıların Gorbaçofçular karşısında elinin güçlendiğini anlatıyor. Sınıf mücadelesinin iyice kızışmakta olduğunu da gösteriyor.

Sınıf çatışmasının yükseldiğini, karşı-devrimcilerin iç kapışmalarının da yeni bir düzeye sıçrayacağını gösteren başka gelişmeler de var. II.Dünya Savaşı sırasında Nazi SS birliklerinin Romanya'daki dengi olan Demir Muhafızlar'ın yeniden canlandığı açığa çıktı. Moldavya'nın Bacau kentinde yayınlanan ve Demir Muhafızlar imzalı bir bildiride şöyle denildi:

"Demir Muhafızlar, herhangi bir solcu ideolojiyi destekleyen herkesle mücadele edecektir... Bütün komünistleri, sosyalistleri ve pis solcuları likide edene kadar mücadele edeceğiz. Güce inanıyoruz... Şimdi zaman bizim zamanımızdır."

Son günlerde Bükreş sokaklarına "nihai çözüm ikinci bir devrimdir (karşı-devrimdir-*İ.S.*)" sloganının yazılmaya başlanması, UKP lideri ve Batı'nın has adamı Doina Cornea'nın Batılı ülkeleri, şimdiki yönetim değiştirilene dek Romanya'ya yardımı kesmeye çağırması da birşeyler anlatıyor. Batıcıların, Çavuşesku'ya darbe düzenleyerek kendilerine yolu açan Gorbaçofçular için, bir anlamda, Honecker'e saray darbesi yaparak sağ bir ekibe yolu açan Egon Krenz'in siyasal akibetine benzer şeyler hazırlamakta olduğu anlaşılıyor. *The Times*'in 20 Şubat tarihli başmakalesi de bu yöndedir:

"Devlet başkanlığını vekaleten yürüten bay İliescu'nun bu görevi, örneğin Romanya'nın en seçkin demokratı(!) olan bayan Doina Cornea'ya verilebilir.
"Bayan Cornea, geçen ay, komünist oyunları ve Marksist politikaların sürmesini(!) protesto ederek Cephe'nin liderliğinden istifa etti. Serbest pazarın (kapitalizmin-*İ.S.*) güçlü savunucusu olan Cornea, başarılı olabilmesi için en az Polonya'nınki kadar radikal - ve acılı - olmak zorunda olan Romanya'nın ekonomik dönüşümünü (kapitalizmin restorasyonunu-*İ.S.*) başlatacak popüler otoriteye sahip olacaktır. Herşeyden önemlisi, Cornea, sınırlı bir demokrasiyle yetinmek istemeyen halkın (burjuvazi ve küçük burjuvazinin-*İ.S.*) ulusal havasını tam anlamıyla yansıtmaktadır. Şimdi Romanya'da tehlikeli bir kutuplaşma vardır. Onun gereksinimi, güven telkin edebilecek (katıksız burjuva erkini temsil edebilecek-*İ.S.*) yeni liderlerdir. Bay İliescu'nun artık böyle bir özelliği yoktur." (*The Times*, başmakale, 20 Şubat 1990)

Batı'nın Gorbaçofçular için iyi şeyler düşünmediği açıktır.

Gorbaçofçular, bu duruma, Batıcılar tarafından "komünist"(!) diye suçlanmalarına çok üzülüyorlar. Kendilerini temize çıkarmak ve erkteki yerlerini koruyabilmek için yalvarıp yakarıyorlar. Başbakan Petre Roman, şöyle teminat veriyor:

"Nasıl olur da, bütün veriler tam tersini söylerken, halk (karşı-devrimci küçük burjuvalar -*İ.S.*) bizim başka bir komünist hükümet olduğumuzu söyleyebilir?
"Romanya'da *komünist partisi de komünist ideoloji de ölmüştür...(!)* Hükümetin şimdiye kadarki uygulamaları *açıkça komünizme terstir.* Anti-Stalinisttir, ve anti-Bolşeviktir." (*The Independent*, 17 Şubat 1990) (abç)

Allah söyletiyor!

Aslında, kimse Gorbaçofçuların komünist olduklarını falan düşünmüyor. Batıcı karşı-devrimciler, bu "karalama silahından"(!) katıksız burjuva erkinin kurulabilmesi için başarılı biçimde yararlanıyorlar. İşçilerse, karşı-devrimciliğini bildikleri Gorbaçofçulara destek vermeyerek, tutumlarını gösteriyorlar.

Bunca hırgür içinde ilginç şeyler de olmuyor değil. Örneğin Gorbaçofçu karşı-devrimci İliescu, hükümet binasını basanları "karşı-devrimcilikle" suçluyor. Yani, sosyalist erki yıkan karşı-devrimciler, solun tam tasfiyesini isteyen karşı-devrimcileri karşı-devrimcilikten suçluyorlar! Amma yüzsüzlük!

Hele USC'nin, "demokrasiyi geliştirmek üzere"(!) önlem alması, "kamu düzenine" ilişkin bir kararnameyle ordu ve polisi olağanüstü yetkilerle donatması, "karşı-devrimci" diye suçladığı Batıcıları yatıştırabilmek için Sekuritate üyesi olduğu söylenen insanlara, komünistlere karşı yeni bir cadı kazanı kaynatmaya başlaması, sonra yine onlara dönüp (başka döneceği kimse, komünistlerden başka anti-faşist yok) "geniş tabanlı anti-faşist hareket" oluşturma çağrısı yapması komikliğin ötesinde, iğrençtir.

İşçi sınıfının tutumu

Bütün bunları Romanya işçi sınıfı görmüyor mu? Görüyor, değerlendiriyor ve tutumunu çeşitli düzeylerde gösteriyor.

Romanya işçi sınıfının tutumunu ele alırken, bazı etkenleri gözardı etmemek gerekir.

Bir kez, işçi sınıfını erkten söküp alan bir karşı-devrim gerçekleşti. Bu, işçilerin yaşamlarında önemli değişiklik demektir. Ayrıca, Çavuşesku yoldaşlar başta olmak üzere RKP'nin çeşitli lider ve üyeleri öldürüldü, zindana atıldı, ya da yargılanıyor. RKP illegaldedir, mal-para varlığı da elinden alındı.

Çok iyi örgütlendikleri anlaşılan darbecilerin daha işin başında RKP liderlerinin büyük bölümünü tutuklamış, enterne etmiş olması, karşı-devrime direniş açısından eşgüdümlü, örgütlü mücadeleye sekte vuran bir gelişme oldu. Çavuşesku yoldaşlar sağ salim Sibiu'ya ulaşsalardı belki farklı gelişmeler beklenebilirdi. Ama bu olmadı, mücadele lidersiz kaldı. Buna ek olarak, karşı-devrim sırasında *ve* Çavuşesku yoldaşların öldürülmesiyle birlikte, RKP liderliği içinden dönek ve hainler de çıktı. Darbe geliştikçe yılıp teslim olan, tutuklandıktan sonra "kurnazlık" etmek amacıyla saf değiştirmek isteyenlerin varlığı da olumsuz etki yaptı. Oldukça kanlı süren çatışmalar, Sovyetler'in darbecilere yaptığı gizli silah, cephane, istihbarat yardımlarının yanısıra, bir de bundan dolayı iki hafta içinde söndü.

Öte yandan, 45 yıl ülkeyi yönetmiş ve legal yaşamış olan RKP'nin kendi ülkesinde böyle bir illegaliteye hazır olmadığı, Gorbaçofçu karşı-devrimcilerin RKP'yi yasaklayıp, sonra da mal-para varlığına, bütün binalarına el koymasıyla ortaya çıktı. Karşı-devrimin bütün işletmelerde tepe yönetimleri değiştirmesi, komünist olarak bilinen kadroları tutuklaması, linç etmesi, çatışmada öldürmesi ve yerini yurdunu terkederek saklananların oluşu vb. nedenler, karşı-devrim *sonrasında* örgütlü direnişin gelişmesini, elbette ters etkiledi.

Bu ortamda, yenik işçi sınıfı fabrikalara, işyerlerine çekildi. Bir yandan yaralarını sarmaya çalışırken, bir yandan da çeşitli tekil girişimlerle üretimden doğan gücünden yararlanmaya çalıştı. Üretimi düşürdü. Karşı-devrimciler çeşitli kereler bunu itiraf etmek zorunda kaldılar. Örneğin başbakan Petre Roman'ın, karşı-devrimin "bütün coşkusuna(!) rağmen, endüstriyel üretimin bu yılın ocak ayında, geçen yılın ocak ayına oranla *dörtte bir* oranında düşmüş olduğunu" açıklaması, bunun nedenlerini sayarken "işletmelerde yönetimlerin değiştirilmiş olması"ndan da söz etmesi çok ilginçtir. (*The Times*, 25 Şubat 1990) Ekonomi bakanı Stanculescu da, *Financial Times* muhabirlerine, karşı-devrim sonrasında doğan "kargaşadan ötürü"(!) üretimin %5 oranında düştüğünü anlattı. (*Financial Times*, 22 Ocak 1990)

Çavuşesku yönetimi döneminde, bütün ekonomik ve toplumsal birimlerde, çalışanların ortalama en az %30'u, işletme yönetim konseylerinde yer alıyordu. İşçi demokrasisinin, "devrimci işçi demokrasisi organları" adı verilen bir yapı içinde geliştirilmesine çalışılıyordu. Yeni rejim, hem bu örgütlenmeleri ortadan kaldırdı, hem de ileri işçileri sorumlu görevlerden uzaklaştırdı.

İşçi sınıfının, buna katılmak ne söz, kabullenmesi bile beklenemezdi. Öyle de oldu. Başbakan yardımcısı Mihail Draganescu, Romanya işçisine duyduğu nefreti de dile getiren bir açıklamasında, terbiyesizce, "Doğu

Alman işçileri gibi disiplinli olmayan Romen işçilerinin şimdi siyasete katılmaktan kaçındıklarını", bu nedenle endüstrinin çeşitli güçlüklerle karşı karşıya olduğunu söylerken, tam da bunu yansıtıyordu. (*The Independent*, 11 Ocak 1990)

"Pasif direniş, yalnızca fabrikalarda kalmadı. RKP'nin hâlâ büyük bir ağırlık taşıdığı devlet bürokrasisinde, yeni rejime karşı ağırdan ağırdan bir direnç uygulanmaya başlandı. Karşı-devrimin bakanlarının, memurlardan, bürokrasiden şikayet etmeleri, alınan kararların USC'nin istediği hızla uygulanmadığını söylemeleri bunun ifadesidir.

Çavuşesku yönetiminin en sıkı biçimde uyguladığı sosyalist ilkelerden biri, ülkede en üst ve en alt gelir düzeyleri arasındaki oranı sürekli azaltmaya çalışmak olmuştu. Romanya Komünist Partisi'nin bu yolda vardığı noktayı Nikolay Çavuşesku yoldaş, karşı-devrimden iki-üç hafta önce şu sözlerle anlatıyordu:

"En yüksek ve en alt gelir gurupları arasındaki oranı, 20 yılı aşkın bir süre içinde, düşük gelir gurubunun gelirini artırarak azalttığımızı belirtmeliyim. Hatta son iki yılda, alt gelir gurubunun gelirini %30 artırdık. (En alt/en üst gelir oranında) 1'e 4,7 gibi bir düzeye ulaştık, yakın gelecekte de 1'e 4,5 oranına ulaşacağız. Bu oran (en alt/en üst gelir oranı) 1950'de 1'e 23'tü. (En üst gelir en alt gelirin 23 katıydı-*İ.S.*) Tabii, (eski) burjuva-toprak ağası rejiminde, ezenlerin sınırsız gelire sahip olduğundan söz etmeye bile gerek yok." ("Nikolay Çavuşesku'nun ÇKP Organı *Renmin Ribao*'ya verdiği röportaj", *Lumea Belgeleri*, 8 Aralık 1989, s.6)

Bu durum, gelir düzeyleri endüstri işçilerinden pek yüksek olmayan, (Batı'ya büyük hayranlık besledikleri (şimdi iyice ortaya çıkan) entellektüelleri çileden çıkartıyordu. (Bu, Silviu Brucan'ın açıklamalarında bütün çıplaklığıyla kendini gösterdi. Bakınız: *İşçinin Sesi*, sayı:386-389 Çek-Al'lar) İşçi sınıfı da, bu tutumu yanıtsız bırakmıyor, entellektüellere ve kendini yüksekte görmek isteyen "beyaz yakalı" kesime duyduğu güvensizliği açığa vurmadan edemiyordu. *Financial Times* şöyle yazıyor:

"İşgücünün (yani işçi sınıfının-*İ.S.*) tutumu, Romanya'da endüstriyel reformun (kapitalist restorasyonun-*İ.S.*) başarısını ya da başarısızlığını belirleyecek. Temel teknik becerilerde bir eksiklik olmadığı belirtiliyor, ama, yıllar boyu acımasız bir komünist diktatörün propagandasına gömülmüş olan işçiler, *kapitalizme, yabancılara ve beyaz yakalılara karşı güven duymadıklarını* (her fırsatta) gösteriyorlar. "Romen toplumunun en şaşırtıcı yönlerinden biri, kendisini işçi olarak niteleyenlerle entellektüel olarak adlandıranlar arasında *derin sınıf ayrılıklarıdır.* Doktorların ve bilim adamlarının ücretleri emekçilerin ve madencilerin ücretleriyle hemen hemen aynıdır. Ve, işçi sınıfına duydukları nefreti anlatmak isteyen beyaz yakalılar (professionals), kendilerini ancak eğitimleriyle ayırabildiklerini söylüyorlar. (*Financial Times*, 12 Şubat 1990)

Bu sözler, Romanya işçi sınıfının karşı-devrimi kabullenmediğini, karşı-devrimin dar bir entel kesime dayandığını, "Gorbici bir RKP" umudu bile olmadığını yansıtıyor. Hatta işçi sınıfı sınıf mücadelesini yükseltirse, bu, karşı-devrimin düşmanı bir RKP'yi siyasetin en önüne itebilir. Nitekim son bir-iki ayın gelişmeleri emperyalistleri korkutacak türdendir.

Karşı-devrim sonrasında işçi sınıfının ilk eylem girişimi, 29 Ocak'ta oldu. Onbinlerce işçi, bundan önceki bir bölümde de değindiğimiz gibi, Bükreş ve çevresindeki fabrikalardan, madenlerden boşandı, kent merkezini bastı. İşçiler, anti-komünist göstericilere sıkı bir meydan dayağı çektiler. Gorbaçofçular, işçileri kullandıklarıyla istedikleri kadar övünsünler, meydanlardan taşan 60 bin işçinin kapitalizme duydukları nefreti dile getiren sloganlarla giriştikleri bu eylem, USC'ye destek falan değil, ortalığı sardığı görülen "kapitalistlere, toprak ağalarına" iyi bir ders oldu. Böyle olduğu için de, *The Times*'ın paçasını tutuşturdu:

"Çatışma hızla, Cephe'nin ardına dizilen endüstri işçileriyle, öğrenciler, entellektüeller ve zorla kollektifleştirmenin acılı anılarını taşıyan tarım emekçilerinin (özel çiftçilerin-*İ.S.*) oluşturduğu muhalefet arasında *bir sınıf savaşımına* dönüşüyor." (*The Times*, 31 Ocak 1990)

Gazetenin haberinde işçilerin Cephe'nin "ardına dizilmiş" olduğunun yazılması, gerçeği değil bir niyeti anlatıyordu. İşçiler cepheye destek değil, kapitalist restorasyona köstek olmak için eyleme geçiyorlar. Nitekim, Gorbaçofçuların endüstride özel mülkiyeti getiren kararnamesinin yayınlanmasından *sonra*, Batıcılar hükümet binasını bastıklarında İliescu'nun çağrısına Bükreş'ten yanıt *gelmemesi*, Gorbaçofçuların, ta 350-400 kilometre öteden 3 bin kadar madenciyi özel trenle Bükreş'e getirebilmiş olmaları, işçilerin konumunu yeterince açık ediyor. Romen işçisi, Batıcılarla Gorbaçofçular arasındaki kavgayı "it dalaşı" olarak görmekte, "itler arasındaki kavgada bir itten yana olmak zorunda olmadığını" eylemiyle göstermektedir.

İşçi sınıfının mücadeleyi bu noktada bırakmayıp, *başka yöntemlerle de* sürdürme niyetinde olduğunun çeşitli belirtileri vardır.

Örneğin, ocak ayında, Sibiu kentinde hainlerin vurulması çağrısını yapan bildiriler dağıtıldığını, Bükreş'te bazı çocukların hastanede yatan Sekuritate üyelerinin dışarıyla haberleşmesini sağlamaya çalışırken yakalandığını biliyoruz. Temeşvar'da polislerin, karşı-devrim sırasında saf değiştirerek, şimdi erki ele geçirenlerin safında dövüşürken yaralanan Viorel Oancea'nın başlarına polis şefi yapılmasını istemediklerini, yönetimi greve gitmekle tehdit ettiklerini biliyoruz.

Bu arada, "kimliği bilinmeyen kişiler", Ulusal Köylü Partisi'nin Bacau'daki bir yöneticisini dilini keserek öldürdüler. Yurtdışından dönen çok sayıda kralcı ve faşisti bünyesinde barındıran Ulusal Köylü Partisi'nin bu yöneticisinin, kendisini "Kızıl Muhafızlar" ya da "komünistler" olarak adlandıran bir gurupça öldürülmüş olabileceği söyleniyor. UKP yöneticileri ayrıca, UKP'nin parti merkezlerine en az 25 bölgede saldırılar düzenlendiğini bildiriyor ve bu saldırıların sorumlusunun Sekuritate (siz RKP üyeleri, komünistler olarak anlayın-*İ.S.*) olduğunu söylüyorlar.

Bize en son ulaşan ve son günlerin en güzel haberlerinden biri, kuşkusuz, Çavuşesku yoldaşları yargılayan uyduruk "mahkeme"nin(!) baş yargıcı olan General Gica Popa'nın öldüğünün açıklanmasıdır. Bükreş radyosunun 2 Mart günü verdiği haberde, Çavuşesku'ların idam kararına imza atan bu hainin, "bir sinir buhranı geçirdiği, kendi kalbine tabancayla ateş ederek intihar ettiği" duyuruldu. Detektif değiliz, ama gönlü rahat olsa bu adam neden intihar etsin? İntihar ettiğini kabul edelim, neden tabancayı şakağa tutmak varken, kalbine tutsun? Sorular, sorular... Yanıtını, Popa'nın karısı veriyor. Meğerse Popa, Çavuşesku'ların öldürüldüğü 25 Aralık'tan beri "ölüm tehditleri" almaktaymış. 2 aydan beri gözünü uyku tutmuyormuş! Her gün "korku içinde" yaşıyormuş. (*The Times*, 3 Mart 1990)

Bizce, Çavuşesku'ların katlinin sorumlularından olan general Popa'nın "intihar" ettiği haberi çok kuşkulu bir haberdir. Büyük bir olasılıkla "birileri"(!) bu haini öldürdü. (Sibiu'daki bildirilerde "hainleri vurun" çağrısı yapılmış olduğunu unutmayalım.) Gerçek yakında ortaya çıkacaktır, ama eğer olay gerçekten intihar değil, öldürülmeyse, Çavuşesku'ların kanı yerde kalmıyor, hesap soruluyor demektir.

Bütün bu örnekler çok şey anlatıyor. Kehanette bulunmak gerekmiyor. Yaşayıp göreceğiz. Ancak, Romanya karşı-devrimi çevresinde gelişen olayların değerlendirmesine ayırdığımız bu yazının sonunda, bazı noktalara değinmeden geçmek istemiyoruz.

Kısa bir sonuç

Romanya karşı-devrimi bir kez daha gösterdi ki, emperyalizmin doğası değişmedi, emperyalizm bir politika değil, sömürü, şiddet ve gericiliğe, ilhaklara, dünyanın paylaşımına dayalı bir sistemdir. "Aklı selim sahibi, anlayışlı, uzlaşılabilir" bir emperyalizm, hayaldir.

Emperyalizmin gündeminde bugün sosyalist sistemin likidasyonu vardır. Bu hedefte şimdilik emin adımlarla yürüdüğü de görülmektedir. Sosyalist sistemin korunup ilerletilmesinin yolu, emperyalizmin önünün zayıf halkalarda devrimlerle kesilmesidir.

Gorbaçof çizgisi, Romanya karşı-devrimindeki rolüyle, karşı-devrimci özünü bütün çıplaklığıyla gösterdi. "Yeni düşünce"nin emperyalizmle uzlaşma, dünyayı paylaşma, zayıf halkalarda devrimleri engelleme gibi işlevleri yanısıra, tekil sosyalist ülkelerde sosyalist erkin yıkılmasını sağlama gibi bir işlevi daha olduğunu ortaya çıkardı.

Karşı-devrim, Gorbaçof'un "her sosyalist ülkenin kendi bildiği yoldan gitmesi" diye özetlenen Sinatra Doktrini'nin ne büyük bir sahtekarlık olduğunu, Sovyetler'in Romanya'ya karşı düzenlediği komplo ve müdahaleyle kanıtladı. Cümledeki eksik sözcükleri yerine koyarak gerçek Sinatra Doktrinini formüle etti: "Her sosyalist ülkenin, - Gorbaçof'un karşı-devrimci çizgisinde olmak koşuluyla - kendi bildiği yoldan gitmesi", yani, bu koşul yerine getirilmediği zaman, kendi bildiği yoldan gitmesine izin verilmemesi!

Romanya karşı-devrimi, uluslararası ve yerli basının, kitle iletişim araçlarının kamuoyunu yanıltma, yalan haberle besleme gibi işlevler açısından ne büyük önem taşıdığını bir kez daha gösterdi. Güçlü ve çeşitlendirilmiş komünist basının can-alıcı rolü bir kez daha öne çıktı.

TKP Programı'nda genel çizgileriyle koyduğumuz, R.Yürükoğlu yoldaşın çeşitli kereler önemini vurguladığı, çok sayıda yazımızda ele aldığımız *işçi sınıfının aktif yığın demokrasisinin* ne denli önem taşıdığını Romanya karşı-devrimi sırasında gördük. Sosyalizm yanlısı Sekuritate ile karşı-devrimci darbeyi yürüten çeşitli ordu birlikleri arasındaki çarpışmaların ikinci gününde ordunun elindeki cephanenin tükenmesi, gelişmelerin yönünü değiştirebilecekti. *The Observer*'in şu haberi tam da bunu anlatıyordu:

"*Yenilgiye çok yakın* bir zaferdi! Noel arifesinde, çarpışmaların başlamasından iki gün sonra, yeni liderler Britanya dahil yabancı hükümetlere başvuruda bulunarak, cephane stoklarının tehlikeli ölçüde azaldığını *direniş güçlerinin üstünlük sağlamakta olduğunu belirterek* silah-cephane yardımı istediler." (*The Observer*, 7 Ocak 1990) (abç)

Uluslararası konjonktür farklıydı ve Sovyetler, karşı-devrimcilerin istediği bu yardımı fazlasıyla verdi. Ama ortaya çıkan bu durum, bizim aktif yığın demokrasisinin önlemleri arasında saydığımız, "işçi kollektiflerinin tahrip gücü yüksek silahlarla donatılması"nın ve "cephaneliklerin işçi kollektiflerinin denetimine verilmesi"nin doğruluğunu bir kez daha vurgulamış oldu.

Romanya karşı-devrimi, komünist partisinin arılığını koruması, işçi sınıfına pratik yaşam içinde doğru öncülük yapabilmesi açısından, partinin üst yöneticilerinin sosyalizme, işçi sınıfına, partisine *sadakatinin* taşıdığı önemi Türkiyeli komünistlere yeniden hatırlattı.

Yeri geldiği zaman daha çok şey söylenebilir. Ama, en önemlisi, Romanya karşı-devriminin, Gorbaçof çizgisinin karşı-devrimciliğini bütün açıklığa ortaya serme açısından bir dönüm noktası olduğudur. Yalnızca Romanya işçi sınıfı değil, Türkiye işçi sınıfı, tüm dünya işçi sınıfı Romanya olaylarını büyük bir dikkatle izledi, Çavuşesku yoldaşlara yapılan büyük haksızlığı, Gorbaçofçizgisinin kendisi için nasıl bir geleceği temsil ettiğini gördü.

Romanya karşı-devrimi ve yapılan haksızlıklar dünya demokratik kamuoyunda derin bir iz bırakmıştır. Öyle ki, bırakın yetişkinleri, çocuklar bile Romanya'daki haksızlıklara, hele söylenen yalanlara karşı ne denli duyarlı olduklarını dile getirmektedirler. Yanınıza yedi yaşında bir çocuk yanaşıyor, Romanya'da olup bitenlerle ilgili düşüncelerinizi soruyor ve sizin yanıtınızı beklemeden "Çavuşesku'ya büyük haksızlık yapıldığını düşünüyorum" diyebiliyorsa gerisini siz getirin!

Bir Romanyalı karşı-devrimci, Çavuşesku'nun öldürülmesinin istenen etkiyi yapıp yapmadığından emin olmadıklarını söylüyordu. Hiç üzülmesinler! General Popa'nın ölümünden de belli ki, Çavuşesku yoldaşlara yapılan haksızlık, onların komüniste yaraşır biçimde, alınlarını eğmeden ölüme gitmeleri, tüm dünya işçi sınıfında istenen etkiyi yaptı.

Herşeyin hesabı sorulacak, dökülen kanın yerde kalmadığını dünya alem görecek! Dünya işçi sınıfı Çavuşesku yoldaşların kazandığı zaferin fırtınasını estirecek!

Romanya'dan bir kanıt daha

Yoldaşlar merhaba,
12 Eylül faşizminden sonra geçen süreçte, istemeyerek de olsa yeterli mücadele verememiş bir devrimci olarak, bundan sonra her koşulda, gereken her zaman ve her yerde kızıl bayrağımızı en tepe noktalarda dalgalandırmak için tüm gücümle savaşacağımın bilincinde ve Türkiye devriminde öncü rolü oynayabilecek tek parti olan Türkiye Komünist Partisi'ne üye olmaktan duyduğum mutluluğu, sevinci, coşkuyu sizlerle paylaşabilmek, duyguların en güzeli!

Bu açıklamayı yaptıktan sonra güncel bir noktaya değinmek istiyorum.

Romanya'da olanın devrim, halk ayaklanması falan değil, tabansız bir karşı-devrim olduğunu ilk günden beri söylemedeki haklılığımız bir kez daha ortaya çıktı. Düzmece bir mahkemeyle Çavuşesku yoldaşları idama mahkum eden gizli mahkemenin başkanı tuğgeneral Gica Popa intihar etmiş. Romanyalı komünistlerden sürekli tehdit mektupları alan Gica Popa, ya bu strese daha fazla dayanamadı, kendi sonunu kendisi hazırladı, ya da vuruldu. Her iki durumda da karşı-devrimin nasıl tabansız olduğunu gösteriyor.

Eğer Romanya'daki gerçek bir halk ayaklanması olsaydı, böyle güçlü desteğe sahip bir yönetime dayanan kişi tehditlerden korkmaz ve strese girmezdi. Çünkü o çok iyi biliyordu ki, gerçek halk desteğinden yoksun "yeni" yönetimin yöneticilerinin sonu meçhuldü. Eğer vurulduysa, o zaman tabansızlık daha da açık ortadadır. Güçlü bir direniş vardır.

Bu bize burjuvazinin kendi mezar kazıcısından ne denli korktuğunu gösteriyor. Oysa, Romanya'daki komünistler ve biz burjuvaziden zerrece korkmuyoruz. Biliyoruz ki devrime inanmış proleterler, komünistler, devrimi gerçekleştirebilmek ve sosyalizmi korumak için ölümü de göze alarak tüm benliklerini ortaya koyarlar. Ama asla intihar etmezler, çünkü ne olursa olsun gelecek onlarındır.

En içten komünist selamlarımla, hoşçakalın.

Derya Deniz, İzmit

Sorumluluğumun artık bilincindeyim

Değerli yoldaşlar,
Hepinize komünist selamlar yollayarak bu ilk mektubuma başlıyorum. Parti ile tanışmam bundan 1-2 yıl önce, sekreterim aracılıyla oldu. O dönemde ben de ortalama bir insandım. Ancak parti ile tanıştıktan sonra, insan olarak ve bir işçi oğlu olarak, ne kadar büyük bir sorumluluk taşıdığımın farkına vardım.

Partimizin olayları değerlendirmedeki gerçekçiliği, işçi sınıfı hareketinin yükselmesi için yaptığı büyük özveriler, bu düzene karşı, düzeni yıkmak için verdiği mücadele, işçi sınıfının iktidar olması için, ezilen sınıfların hakkını almak ve korumak için yaptığı çalışmalar benim partiye daha çok bağlanmama neden oldu.

Ben de, parti bilincini almış bir işçi olarak, elimden geldiğince üzerime düşen görevi yapacağım. Özelikle özveri taarruzuna katkıda bulunmak, partimizi yükseltmek, işçi sınıfı hareketini yükseltmek için çalışacağım. Bu ilk mektubumu ancak bu kadar yazabiliyorum. Bundan sonra da yazmaya çalışacağım.

Yaşasın TKP!
Yaşasın komünizm!

Nihat Öz, İzmit

YÜREKTİR ESAS OLAN

Bam teli
Püf noktası
Bunlar işin esprisi
Yürektir esas olan
Yürekliysen eğer
Dağlar, koyamaz adını
Deli danalar, el pençe divan
Zincirler, pamuk ipliği
Seller, bir bardak zemzem suyu
Ya kaleler,
Sanki kumdan
Çocuk yapması
Zindanlar, aydınlıklara gebe
Bam teli
Püf noktası
Hikaye...

A.Derviş

8 MART KUTLU OLSUN!

Düzene karşı derin öfkeleriyle, kıpır kıpır hareketlilikleriyle, tüm halkın demokratik haklarını sahiplenişleriyle işçi emekçi kadınlar, sağlı sollu, kadınlı erkekli burjuvaları ne nutuklar atmaya, ne eylemler yapmaya, ne kotalar koymaya zorladılar. Toplum sahnesinde güçlerini kanıtladılar. 8 Mart tüm işçi emekçi kadınlarımıza kutlu olsun!

TBKP'den sonra TKP'yi tanımak ne güzel

Değerli yoldaşlar,
TKP ile tanışmamın üzerinden 6 ay, partimin neferi olmanın üzerinden ise yaklaşık 5 hafta geçti. Bu ilk mektubumda partiyle tanışmadan önceki ve şimdiki durumumu kısaca anlatmak istiyorum. Ayrıca şu son birkaç ay içinde ne gibi gelişmeler oldu, bunlardan da biraz sözedeceğim.

TKP ile tanışmadan önce TBKP'lilerle birlikteydim. Üniversiteye geldiğimden beri resmilerle ilişki içindeydim. Bu birkaç yıllık deneyimim bana çok şey kazandırdı. Onun için onlarla birlikte olduğum dönemleri hem şans hem de şanssızlık olarak nitelendiriyorum. Bu ifadem biraz garip gelebilir, açıklayayım:

Gerçek TKP zannettiğim bu yapılanmayla tanışırken büyük umutlarım vardı. Devrimci teori ve pratik, komünist ilişkiler temelinde hızlı ve iyi bir gelişim umuyordum. Sağlam bir yapı, sağlam bir ideoloji ve yoldaşça ilişkiler bekliyordum. Bunların hiçbiri olmadı. Laçkalaşmış ilişkilerin getirdiği bir başıbozukluk almış başını gidiyordu. Teori ve pratikte ise hiçbir olumlu gelişme yoktu. Birçok insan eriyip gitti. Ben fakültenin 1. sınıfındayken yapılan dernek toplantılarına 100-150 kişilik katılım sağlanırken, 1 yıl sonra bu sayı en fazla 25-30'a düştü. Kişiye tapma ve de kişiliksizleştirme oturtulmaya çalışılıyordu. Bu yıllarda bende gözle görülür ve de beklediğim gibi bir gelişme olmadı. Marksizm-Leninizmi kendi çabalarımla, tabii ki yöntemsiz bir şekilde öğrenmeye çalışıyordum. Yardım istediğimde ise yuvarlak cevaplarla ya da resmilerin demagojileriyle karşılaşıyordum. Bu yıllar verimsiz, boş yıllardı. İşte bu yüzden onlarla beraberliğimi büyük bir şanssızlık olarak nitelendiriyorum. Ama bir yandan da, kendimi az da olsa şanslı görüyorum. Çünkü, teslimiyetçi, reformist, karşı-devrimci, legalizm hastalığına tutulmuş uyuz bir anlayışı en iyi bu şekilde tanıyabildim.

O "pis" yapıdan sonra TKP ile tanışmam beni sevince boğdu. İşçi sınıfının gerçek partisini bulmak, umduğum komünistçe ilişkileri, ideolojiyi ve pratiği görmek her şeye bedel. Teşekkürler TKP!

Şunu belirtmeden geçemeyeceğim: Neler yapmamız gerektiğinin bilincindeyiz. İdeolojik olarak bizimle tartışabilecek başka bir çizgi yok. Hatta bunun biraz sıkıntısını çekiyoruz. Herhangi bir tartışma ortamına girdiğimizde çok geçmeden bazı insanların "işleri çıkıyor" veya "bir arkadaşlarıyla buluşmaları gerektiğini" hatırlıyorlar. Tek sorunumuz sayıca azlık. Ancak birkaç ay öncesiyle bir karşılaştırma yaptığımızda kayda değer gelişmeler de görebiliyoruz. Hızlı ve kof gelişmiyoruz. Ağır, ama emin ve sağlam adımlarla ilerliyoruz. Lenin "bin tane boş adamım olacağına, on tane sağlam adamım olsun" derken kanımca bu mantıkla hareket etmiştir. Gerçek gelişme de budur zaten.

Tüm yoldaşlarıma üstün başarılar diliyor, yüreğimin derinliklerinden sevgiler sunuyorum.

Yolumuz işçi sınıfının devrim yoludur!

Yaşasın komünizm!
Tek silah TKP, tek yol devrim!

Kerim Çiftçi,
... Fakültesi, İstanbul

Son sıralarda Sovyetler Birliği'nde tarihsel önem taşıyan geri adımlar atılıyor

Romanya'da karşı-devrimci olan bir çizgi S vy tler'de ne labilir ki

Sosyalizm, genel olarak "işçi sınıfının erki, üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti ve planlı ekonomi" olarak tanımlanır. Son gelişmeler, sosyalizmin bu üç ayağına da görülmemiş şiddette bir saldırıya geçildiğinin anlatımıdır.

Romanya karşı-devrimi gibi uluslararası gelişmelerin yanısıra, son siyasal-ekonomik gelişmeler de, Gorbaçof yönetiminin, Sovyet tarihinde eşi görülmedik karşı-devrimci bir çizgiye oturduğunu anlatıyor.

SBKP MK Plenumu'nun şubat ayında yaptığı olağanüstü toplantıda kabul ettiği "Platform", SBKP'nin ideolojik çizgisiyle, örgütsel yapısıyla, siyasal-ekonomik programıyla komünizmi *resmen* terkedip sosyal demokrat bir raya oturduğunun belgesidir. Önümüzdeki günlerde kamuoyuna açıklanması beklenen yeni tüzük taslağının bunu perçinleyeceğinden kuşku duymak için de çok fazla neden yoktur.

MK toplantısının hemen ardından olağanüstü toplantıya çağrılan Yüce Sovyet'e sunulan, alelacele görüşülerek kabul edilen Toprak Yasası ve Mülkiyet Yasası, sosyalist ekonominin temellerinin *resmen* dinamitlenmesidir. Ayrıca, yine Yüce Sovyet'e sunulan, cumhuriyetlerin kendi kaderlerini tayin hakkını "düzenleyen" yasa taslağı, ulusların ayrılma hakkının değil, "ayrılmama hakkının"(!) ifadesidir. Aynen, grev yapılmasını engellemek üzere grev yasası çıkarılması gibi, bu yasayla da ayrılma hakkı kağıt üzerinde, anlamsız bir kavram haline getirilmektedir.

Son olarak, olağanüstü yürütme yetkileriyle donanmış, halkoyuyla seçilecek bir "süper başkanlık" sisteminin getirilmiş (ama Gorbaçof, bu göreve "bir kerelik" Yüce Sovyet tarafından getirilecek) ve yürütmenin yasama organı karşısındaki gücünün eşi görülmedik ölçülerde artırılmış olması, Sovyet tarihinin önemli "gelişme"lerindendir.

Sovyetler Birliği'ndeki bu son değişikliklerin anlamı nedir?

Sosyalizm, genel olarak "işçi sınıfının erki, üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti ve planlı ekonomi" olarak tanımlanır. Son gelişmeler, sosyalizmin bu üç ayağına da görülmemiş şiddette bir saldırıya geçildiğinin anlatımıdır. Sovyet işçi sınıfının, Sovyet toplumunun başı derttedir. Sovyetler'de sosyalizmin likidasyonu giderek daha somut bir tehlike olarak yükselmektedir.

Erkin burjuvalaşması

Gorbaçof, bundan 5 yıl önce partinin genel sekreterliğine geldiğinde, o günün en geçerli sloganıyla Sovyet halkının karşısına çıkmıştı: "Demokrasi!" 1985'ten, 1988'de yapılan 19.Parti Konferansı'na kadar, uluslararası manevralarla, göstermelik bazı "demokratik" uygulamalarla idare etti. İşçilerin beklentilerini okşayacak sözler ederken, karşısına çıkan muhalefetin, işçi sınıfının yoğun tepki duyduğu parti-devlet bürokrasisi olmasından ustaca yararlandı.

Gorbaçof, bir yandan "bütün erkin sovyetlerde toplanması gerektiğini" savunurken, işçi sınıfının yönetim organları olan sovyetlerde, işçi sınıfının, toplumdaki ağırlığıyla orantılı olarak temsilini sağlayan kota sistemini kaldırdı. (Sovyet Halk Temsilcileri Kongresi'nin bugünkü bileşiminde endüstri işçisi oranı %18,6'dır.) SBKP'ye üyelik için *perestroyka*'nın savunusunun yeterli koşul olduğunu ileri sürdü. Asıl olarak teknokratlara, entellektüellere, dış desteğe bel bağladı. Bugün de onların yardımıyla çalışmasını sürdürüyor.

Savunduğu düşüncelerin Marksizm-Leninizmle hiçbir ilgisi olmadığı kısa sürede anlaşılan Gorbaçof yönetimi, başlangıçta, *perestroyka*'yı meşrulaştırabilmek için Lenin'in NEP siyasetini örnek veriyordu. Bugün buna gereksinimi kalmadı. Partide kurulan özel bir komisyon, "Lenin'i yeniden değerlendiriyor", onu "Stalinist deformasyon" denilen görüşlerden "arındırmaya" çabalıyor. Komisyonun çalışmaları hakkında bilgi veren Politbüro ideolojik işler sorumlusu Vadim Medvedev, Lenin'in, *perestroyka*'ya yardımcı olacak yönlerinin vurgulanacağını söylüyor.

Bu arada, Politbüro'nun Lenin'in 120.doğum yıldönümü dolayısıyla hazırladığı ve *Pravda*'da yayınlanan bir değerlendirme, Lenin'den *perestroyka*'ya "yardımcı olacak biçimde"(!) yararlanmaya çabalıyor. (*The Times*, 8 Mart 1990) Lenin'in sosyalizmi, "bir kooperatifin uygar üyelerinden oluşan bir toplumsal yapı" olarak tanımladığını ileri sürüyor. Hiçbir benzerliği olmadığı halde, Lenin'in kooperatif kavramını, kapitalist şirketin Rusçası diyebileceğimiz "kooperatif"le ve Gorbaçof'u da Lenin'le benzeştirmeye çalışıyor.

SBKP MK'nın yeni Platform'u ise, "ortak ulusal ve evrensel değerlere" karşı çıkan "basitleştirilmiş(!) sınıfsal bakış açısını" *terkettiğini*, sosyalist hukuk devletinde bir sınıfın diktatörlüğüne yer olmayacağını ilan ediyor. (Medvedev, burjuva parlamentarizmini ve onun ilkesi olan yasama-yürütme ayrılığını ortak insani değerler arasında sayıyor.) (*The Soviet Weekly*, 15 Şubat 1990) Oysa Marks-Engels-Lenin'in yapıtlarının merkezinde sınıfsal bakış açısı, sınıf mücadelesi ve proletarya diktatörlüğü yer alır. Bunlar Marksizmin ABC'si sayılır.

Platform, ayrıca komünist partisinin örgütlenmesinin belkemiği olan demokratik-merkeziyetçilik ilkesini "yeniden düşünmek gerektiğini" vurguluyor. "Görüşlerin çoğulculuğu", "azınlığın görüşlerini koruması" vb., farklı platformların, fraksiyonların oluşmasının önünü açan bir "yenilik" getiriyor. Böylece, partinin bir komünist partisi olarak likidasyonunun da pratik mekanizmalarını getiriyor. Anayasa'da partinin yönetici rolüne ilişkin 6.maddenin kalkması önerisi ise, kendi içinde olumlu bir gelişme olabilecekken, bu somut durumda komünist partisinin toplumsal etkinliğini minimuma indirmenin, burjuva çok partililiğin ifadesi oluyor.

Sosyalizmin bir ayağı, işçi sınıfının erkidir demiştik. Oportünizm, onyıllar boyunca, devletin işçi sınıfının girişimi dışına çıkmasını temsil etmişti. Gorbaçof'un yeni sosyal demokrasisi, devletin işçi sınıfının elinden iyice alınmasına, burjuvalaşmasına yönelik girişimleri temsil ediyor.

Sosyalizmin öteki ayakları, üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti ve planlı ekonomidir. Son değişiklikler, Batı ve Türkiye basınının "1917'den beri ilk kez", "Mart devrimi" gibi manşetlerle göklere çıkardığı cinstendir ve bu iki temeli de yıkmayı hedeflemektedir.

Mart "karşı-devrimi"

Mart ayı içinde yürürlüğe giren Toprak Yasası, tarımda özel mülkiyeti, miras hakkı dahil kabul ediyor. Yasaya göre, özel çiftçilere, yerel sovyetlerden toprak kiralama ve kiraladıkları toprakları çocuklarına miras bırakabilme hakkı tanınıyor. Yasa, bu toprakların alınıp satılmasını, başkasına devredilmesini *şimdilik* yasaklıyor. Ancak, yasanın önemi, devlet tekelini kırmasından, tarımda *efektif* özel mülkiyet yaratmasından geliyor. (Kaldı ki, yasanın şimdiki biçimi, Yüce Sovyet'teki güç dengeleri nedeniyle bir uzlaşmanın ifadesidir.) Gorbaçof yönetiminin ekonominin tümünde getirdiği kapitalist mekanizmalar ve işleyişlerle birlikte ele alındığında, "kiralanan" bu toprakların, hem de kısa süre içinde gerçek özel mülkiyete dönüşmesi büyük olasılıktır. Yasa, bu sürecin kapısını açıyor.

> Sosyalizmin yakıcı gereksinimi *aktif yığın demokrasisidir.* İşçi sınıfı hiçbir yere gitmedi, gereksinimine çözüm arıyor. İşçi sınıfı sosyalist Sovyetler Birliği'ni karşı-devrimci Gorbaçof'a yar etmemenin yolunu bulabilir.

Gerçekten, bu yasanın çıkışından bir hafta sonra Yüce Sovyet'te kabul edilen Mülkiyet Yasası incelendiğinde, bu değerlendirmemizde haksız olmadığımız görülüyor. (Bu yasa da bir uzlaşmayı yansıtıyor. Örneğin metinde özel mülkiyet sözü yerine "bireysel mülkiyet" kavramı kullanılıyor. Hatta yasa, "insanın insan tarafından sömürüsünü" reddediyor.) Mülkiyet Yasası, konutta ve endüstriyel işletmelerde özel mülkiyeti, bireylerin işgücü kiralamasını (işçi çalıştırmasını) ve şirketlere hissedar olmayı getiriyor.

1 Temmuz'da yürürlüğe girecek olan yasa, üç tür mülkiyet tanıdığını ilan ediyor: Devlet, kollektif ve "bireysel" mülkiyet (ya da yurttaş mülkiyeti). Yasa uyarınca, (limited şirketin Rusçası olan) "kooperatif"ler koca işletmelerin sahibi olabilecek. Yasanın oylaması sırasında, "işçinin üretim araçlarına yabancılaşmasını engellemekten" söz eden gerekçe, üçte iki çoğunluğu sağlayamadı, öteki maddeler geçti. 3 muhalif oya karşılık 350 evet oyuyla kabul edilen bu yasanın da önemi, devlet ve kollektif mülkiyetin "tekelini kırması", demin değindiğimiz yasa gibi, kapitalist mülkiyete kapıyı açmasıdır. Açılan delikten daha "ileri" kapitalist kurumlar geçebilecektir.

Bu yasalar, SBKP MK Plenumu'nda benimsenen "insancıl, demokratik sosyalizme doğru" başlıklı platformdaki değerlendirmeyle birlikte ele alınırsa, bunların önemi daha iyi kavranır.

SBKP MK PLatformu'nun ekonomiye ilişkin söyledikleri şöyle özetlenebilir:

SBKP, "ilkel sosyalist mülkiyeti reddediyor", "mülkiyet ilişkilerinin köklü olarak yeniden yapılanması"nı savunuyor. En acil sorun olduğunu söylediği yiyecek sorununun çözümü için tarımda özel mülkiyetin çeşitli biçimlerini savunuyor. Ekonomiyi merkezi plan ekonomisi olmaktan çıkarıp "plan-pazar ekonomisi" olarak niteleyen Platform, şöyle diyor:

> "Reform, tekel, insiyatif yoksunluğu, israfçılık, kötü işletmecilik ve tüketici çıkarlarına aldırış etmemezlikle karakterize olan emir ve dağıtım sisteminin *yerine*, bir dizi *mülkiyet biçimine*, bağımsız imalatçılar arasında *rekabete*, gelişmiş bir finans sistemine, ve kişisel ve kollektif çıkarın güçlü dürtülerine dayalı bir plan-pazar ekonomisini geçirmelidir.
>
> "(...)
>
> "Öteki önemli görev, devlet mülkiyetini, kiralama, tam maliyet muhasebesi, kontrat (esasında iş), anonim ortaklık ve öteki modern biçimler temelinde, işçilerin kendilerince demokratik olarak kontrol edileceği mülkiyete *dönüştürmektir.*
>
> "(...)
>
> "SBKP, üretim araçlarında bireysel mülkiyet dahil, bireysel mülkiyetin varlığının, ülkenin ekonomik gelişmesinin modern evresiyle çelişkili olmadığına inanıyor.
>
> "Ekonomik reformun en zor yönlerinden biri, ekonomik faaliyetin düzenlenmesinde plan ve pazarın bir organik kombinasyonunu bulmaktır.
>
> "Modern üretim, merkezileştirilmiş planlı işletmecilik olmadan olanaksızdır...
>
> "Bununla birlikte, böyle bir işletmeciliğin derecesini ve yöntemlerini tam belirlemek canalıcı önem taşıyor. Geçmişte plan, bütün üretim ve dağıtım sürecinde pusula görevini görmeye çabalıyordu. Şimdi, geçmiştekinin tersine, planlı, merkezileştirilmiş ekonomik işletmeciliğin, fiyatlar, vergiler, faiz hadleri, krediler, ödemeler vb. üzerinden geçerek uygulanacağı bir prosedüre gereksinim vardır." (*agy*) (abç)

Bu sözler, sosyalizmin anladığı (bütün üretim ve dağıtım süreçlerinin demokratik merkeziyetçilik ilkesinin en ileri uygulamasıyla denetlenip yönlendirileceği) merkezi planlama sisteminin *reddidir.*

Gorbaçof'un yeni kişisel ekonomik danışmanı Prof. Nikolay Petrakov, bunu açıkça söylemekten çekinmiyor, Gorbaçof'un, Sovyet ekonomisinin "normal bir pazar ekonomisine (kapitalist ekonomiye-*İ.S.*) tamamen dönüştürülmesine" kendisini adamış olduğunu belirtiyor. Petrakov şöyle diyor:

> "Eğer biz endüstri bakanlıklarını yok etmezsek, *gerçek bir pazar ekonomisi* yaratamayacağız... Bütün devlet mülkiyeti, hisse sahiplerine devredilmeli ve bir borsa yaratılmalıdır. Böylece serbest fiyatları getirebiliriz. Bazı fiyatlar çok yüksek olacak, ama en azından mallar dükkan raflarında bulunacaklar." (*Financial Times*, 19 Şubat 1990) (abç)

Platformda bu çerçevede yer alan "tam anlamıyla teşekkül etmiş pazar ekonomisi" de sosyalizmin reddidir.

Peki ama, bu telaş niye?

Gerek Platform'un MK Plenumu'nda 1 oya karşı kabul edilmiş olması, gerekse değindiğimiz yasaların 542 üyeli Yüce Sovyet'te 350 dolayında oy alarak (karşı oyların sayısı 10 bile değil) kabul edilmiş olması, Gorbaçof'un partide ve devlette elini güçlendirmiş olduğunu anlatıyor. O zaman, kararların olağanüstü toplantılarla, birbiri ardısıra, temsilcilere konu üzerinde sakin kafayla düşünme, hazırlık yapma fırsatını vermeden, yangından mal kaçırırcasına alınması niye? Neden çekiniyorlar? Kimden korkuyorlar?

İşçi sınıfından korkuyorlar. Ve zaman aleyhlerine işliyor.

Beş yıl öncesiyle bugün arasında dağlar kadar fark vardır. Beş yıl önce, onyıllar boyu partiyi ve devleti, toplumu çürütmüş olan bürokratik-oportünist yönetime karşı işçilerin gözünü neredeyse kan bürümüştü. Gorbaçof o günün geçerli sloganıyla "demokrasi" diye ortaya çıkınca, işçi sınıfı, doğru önderlikten yoksun olmanın da etkisiyle durumu hemen göremedi. Üstelik, Gorbaçof'a karşı "muhalefet" diye ortaya çıkanın bürokrasi olması, bulanıklığı daha da artırdı.

Fazla değil, üç yıl geçti. Gorbaçof'un *perestroyka*'sının ne

menem birşey olduğu, Moskova sokaklarından madenci kentlerine kadar ortalığı saran kapitalist "kooperatif"lerin azgın sömürü ve kapkaççılığının da yardımıyla hızla günışığına çıkmaya başladı. İşçiler, sokaklarda "kooperatifçi" tepelemeye başladılar. Kazakistan, Özbekistan vb. cumhuriyetlerdeki olayların ardında "kooperatif"çilere duyulan nefret yatıyordu.

Perestroyka, işçi sınıfının yaşam koşullarının kötüleşmesi, çalışma koşullarının ağırlaşması ve ücretlerin düşmesi, yığınsal işsizliğin hızlı artışı, toplumsal eşitsizliklerin körüklenmesi ve en önemlisi, onyılların "demokrasi" isteminin karşılanmaması anlamına geliyordu. Gorbaçof'un balayı, Temmuz 1989 madenciler greviyle bitti. Bu grev, işçi sınıfı açısından bir dönüm noktası oldu. İşçiler, eski mücadele geleneklerini yeniden bilince çıkardılar.

İşçiler SBKP ve devlet yönetiminden istemlerini, greve gidilen her yerde oluşturdukları işçi konseyleri aracılığıyla ilettiler. Grevden başarıyla ve tüm Sovyet toplumuna dalga dalga mücadele azmi yayarak çıktılar. Bugün bile Donets ve Vorkuta bölgeleri ikide bir patlak veren grevlerle kaynıyor. Daha bir ay önce, çeşitli kilit endüstrilerin işçileri, hükümetin ilan ettiği fiyat artışlarını, bilek gücüyle geri aldırttılar.

Madencilerin grevi, Sovyet işçisinin yalnızca ekonomik istemler için değil, aynı zamanda siyasal hedefler için mücadele azmini gösterdi. Grev sonrasında Kuznets'de kurulan bağımsız sendikanın programında şöyle denildi:

> "Tek partinin uzun süreli varlığı, toplumumuza büyük zarar verdi. Tekel, durgunluk anlamına geliyor. Biz, sosyalizme sadık ama işçilerin çıkarlarını savunan başka bir partiyi memnunlukla karşılayacağız." (*İşçinin Sesi,* sayı:383, s.16)

Sendikal hareket içindeki bu canlanma, siyasal dernekleşmeyi de yanında getirdi. Leningrad'da kurulan Birleşik İşçi Cephesi (OFT), Rusya Federasyonu'nun birçok bölgesinde örgütlenme çalışmaları yapıyor. Liberal *Moscow News,* OFT'un Kuznets havzasında etkin olduğunu yazıyor. Leningrad parti sekreteri Boris Gidaspof'un ve Ligaçef'in özel mülkiyete karşı açıklamalarının, toplumdan gelen şiddetli tepkileri yansıttığı da söylenebilir.

Zavlavskaya'nın bulguları

Batı basını, işçi sınıfının örgütlenip dev bir toplumsal muhalefet hareketi olarak öne atılma çabasını, bilinçli olarak "tutucuların" ortaya çıkışı diye tanıtmaya çabalıyor, ama satır arasında, "ürkütücü" gelişmelerden dem vuruyor.

Gerçekten, Gorbaçof'un gözde bilim adamlarından Tatyana Zaslavskaya'nın, Novosibirsk'de yapılan "kim *perestroyka*'dan yana, kim değil" konulu bir seminerde anlattıkları, emperyalizmin ürküntüsünün boşuna olmadığını ortaya koyuyor. Zaslavskaya, seminer konusuyla bağlı olarak yıllar süren bir araştırma yapmış, şu sonuçlara ulaşmış:

> "Kol işçileri karşı. Kalifiye işçiler demokratikleşmeden yana, ama (Gorbaçof'un önerdiği-*İ.S.)* ekonomik değişiklikleri istemiyorlar. Entellektüeller ve yöneticiler, her ikisini de istiyorlar. Bürokratlar ve yönetim aygıtı reforma kökten karşı. İşletme menecerleri ekonomik değişiklikleri destekliyor, ama siyasal değişiklikleri istemiyorlar." *The Times,* 8 Şubat 1990)

Araştırmanın kaba hatlarıyla gelen bu sonuçları, işçi sınıfının Gorbaçof'un *perestroyka*'sına destek vermediğini, çok belirgin biçimde ortaya koyuyor. Parti-devlet bürokratları, önerilen değişiklikler kendi altlarını teknokratlar yararına oyacağı için direnç gösteriyorlar. Gorbaçof'un reform çizgisini tam olarak destekleyen tek kesim *entellektüellerdir!*

Ama hakkını yemeyelim, Gorbaçof'a destek çıkan bir kesim daha var: Uluslararası emperyalizm. Hangi Batılı gazeteyi açarsanız açın, hangi Batılı liderin konuşmalarına kulak verirseniz verin, hepsi aynı frekanstan yayın yapıyor ve "kendi çıkarlarımız açısından, Gorbaçof'u desteklemeliyiz" diyor. Gorbaçof'un en sıkı destekçilerinden İngiltere başbakanı Margaret Thatcher şöyle diyor:

> "Onun liderliğinde Sovyetler Birliği, tam olarak demokratik bir ülkeye dönüşecektir. Gorbaçof'un kendisi artık, katı Marksist-Leninist anlamda bir komünist değildir." (*The Sunday Times,* 18 Şubat 1990)

Thatcher'in, emperyalist burjuvazinin kuşkulu muhafazakarlarına güvence vermek için söylediği bu sözler, işçilerin çok daha iyi farkında olduğu bir gerçeği yansıtıyor.

Gorbaçof, son derece dar bir tabandan, entellektüellerden, yeni peydahladığı 2 milyon dolayında "kooperatifçi" kapitalistten, emperyalist burjuvaziden destek alıyor. Öte yandan ekonomide durum felakete doğru gidiyor. Birçok sektörde ciddi enerji krizi yaşanıyor, endüstriyel üretimin artışı da, onca kapitalist özendiricinin uygulamaya sokulmuş olmasına karşın tarımsal üretimin artışı da cılızdır. (Toplam çiftlik çıktısı 1989'da bir önceki yıla göre %1,9 artabilmiş.) Dükkanların rafları hâlâ boş ve yiyecek sorunu yakıcı bir sorun olarak duruyor.

Ülke grevler, gösteriler, ayaklanmalar, vb. ile kaynamaktadır. Doğru ideoloji ve doğru önderliğe kavuşan bir işçi sınıfı, toplumsal öfkenin başına geçerse, bu dalganın Gorbaçof'u silip süpürmesi iş bile değildir. Bu tehlikeyi Gorbaçof da dile getirmiş ve kapitalistleşmenin daha hızlı yürütülmesini isteyenlere karşı yaptığı bir konuşmasında "iki hafta içinde halk sokağa dökülür ve bütün hükümetleri... ezer geçer" demişti. (Bakınız: *İşçinin Sesi,* sayı:383, s.14)

Gorbaçof'un reformları, bir yanda eski işleyişleri ve yapıları işlemez hale soktu, öte yanda, toplumdan destek görmediği için "yabancı" kaldı ve yeni işleyişleri uygulamaya tam sokamadı. Bu durum çelişkileri iyice azdırdı. Bir yanda işçi sınıfının büyüyen, örgütlenen muhalefeti ve onun dev gücü, öte yanda bir avuç entellektüel ve "kooperatifçi", "kiralamacı" vb. kapitalistin cılız gücü, emperyalizmin (Sovyet halkının anti-emperyalist duygularını iyice ayağa kaldırabilecek) desteği. Bir yanda ayrılma hakkı için sokaklara yığılan milyonlar, öte yanda tanklar, yığınsal kırımlar... Kum saati de hızla akıyor. Gorbaçof yönetiminin telaşı bundandır.

Buldukları çözüm, saatli bombadır

Gorbaçof yönetiminin bu sorunların üstesinden gelmek üzere bulduğu çözüm, çözüm değil, patlaması fazla zaman almayacak olan bir saatli bombadır.

Ekonomide kapitalist mülkiyet biçimlerinin getirilmesi, Sovyet toplumunun ezici çoğunluğu ile bir avuç ayrıcalıklı arasındaki çelişkileri hızla azdıracaktır.

SBKP'nin sosyal demokratlaşmasının resmen ilanı olan Platform, işçi sınıfının, Kuznets'deki sendikanın programında belirtildiği gibi, "işçilerin çıkarlarını savunan *başka bir parti*" arayışını hızlandıracak ve parti yönetiminin şimdiden "sosyalist bir parti olarak anladığı yenilenmiş SBKP'-yi" kısa sürede bir hiç durumuna getirebilecektir. SBKP'de varsa da artık azınlık konumunda olduğu açıkça ortaya çıkan komünist kesimin başka bir komünist partisi kurması ya da, yeni sosyal demokratlar SBKP adını terkederlerse, onu devralması olasılığı belirmektedir.

Ulusal soruna Gorbaçof'un getirdiği en son çözüm, "ayrılma hakkının kullanımını düzenleyen" yeni bir yasa taslağının hazırlanması oldu. Ayrılma hakkını değil, açıkça "ayrılamama hakkını"(!) düzenleyen bu yasa, Sovyet uluslarına karşı yapılan büyük bir sahtekarlıktır. Yasa taslağı, ayrılmak için referandum, ayrılmayı 5 yıl erteleme, Halk Temsilcileri Kongresi'nin bir cumhuriyetin ayrılma kararını üçte iki çoğunlukla "onaylaması"(!) koşulunu getiriyor. Başka cumhuriyetler bir cumhuriyetin aldığı ayrılma kararını veto edebilecek(!) Sovyetler'de ulusal sorun, bu yasayla daha da azacaktır.

İşin ilginci, Gorbaçof bütün bunların farkındadır. Önlemini "süper devlet başkanlığı" sistemini Yüce Sovyet'ten geçirerek aldı. Çeşitli açılardan ABD'deki başkanlık sistemine çok benzeyen bu yapıda, Sovyet devlet başkanının olağanüstü yürütme yetkileri olacak.

Halkoyuyla seçilecek olan devlet başkanı, SSCB'yi dışarıda temsil edecek, silahlı kuvetlerin başı olacak, başbakanı seçip, bakanları atayıp görevden alabilecek. Uluslararası anlaşmalara imza koyacak, elçileri atayacak, sıkıyönetim ilan edebilecek, kongreyi feshedip doğrudan tek kişinin yönetimini kurabilecek vb. vb.

Gorbaçof, bu sistem sayesinde SBKP'nin denetiminin ve disiplininin dışına çıktığı gibi, işçi sınıfının gazabından da ele geçirdiği yetkilerle kurtulabileceğini sanıyor. Homurdanmasıyla karşı-devrimci Gorbaçofları telaşlandırıp, olağanüstü yetkiler istettiren Sovyet işçi sınıfı, doğru bir komünist önderliğe kavuşur da, kent varoşlarından taygalara kadar meydana çıkarsa ne yapacaklar?

Sosyalizmin gereksinimi *aktif yığın demokrasisidir* ve bu gereksinim hâlâ yakıcı önemdedir. İşçi sınıfı hiçbir yere gitmedi, gereksinimine çözüm arıyor. İşçi sınıfı sosyalist Sovyetler Birliği'ni karşı-devrimci Gorbaçof'a yar etmemenin yolunu bulabilir.

Haluk Moralı

Kadınların donuyla uğraşacak kadar alçaklaştılar

M skova şimdi d Küba'ya saldırıyor

Mart ayı başında *Moscow News* gazetesi, Küba yönetimini gözden düşürmeye yönelik bir yazı yayınladı. Gazete Fidel Kastro'yu katı, geri bir lider ve Küba'yı "yoksul bir polis devleti" olarak tanıtma çabasının yanında, Gorbaçof'un reformları ilerledikçe, Sovyet basınının dilinin iyice alçaldığının ve alçaklaştığının güzel bir örneğini de verdi. Kübalı kadınların, "kendilerine bir sütyen ve birkaç çift don temin edildiği sürece devrimci bilinçten uzaklaşmayacakları"nı yazdı. Onun ardından Sovyet televizyonunun akşam haber bülteni *Vremya*'da benzer yorumlar yapıldı ve Kastro'nun, "kendi kendisini komünist ortodoksluğun muhafızı ilan ettiği" söylenerek, dalga geçilmeye çalışıldı.

Sovyet basınının, yukarıdan bir "tavsiye"(!) gelmeden yapamayacağı bu yayınlar, Gorbaçof yönetiminin ne denli alçaklaştığının yansımasıdır. Sosyalist Küba, olağanüstü güçlükler altında ve sosyalist ülkelerin ihanetlerine karşın, sosyalizm bayrağını *geniş halk desteğiyle* yüksekte tutmak amacıyla onurlu, komünist bir kavga veriyor. Bu mücadelede yalnız kaldıysa bunun suçlusu SBKP'nin ta kendisidir. Ayrıca Kübalı kadınların donlarından onlara ne? Önce kendi donlarına bir baksınlar! Kenarlarından burjuva pislikler damlamıyor, fışkırıyor!

Aslında Sovyet basınında Sosyalist Küba'ya ve Fidel Kastro yoldaşa girişilen saldırılar, çok daha geniş çaplıdır. Mimarlığını Gorbaçof yönetiminin, destekçiliğini "sosyalist" ülkelerin yeni yönetimlerinin yaptığı bu uluslararası eşgüdümlü, işbölümlü karşı-devrimci saldırının başını da ABD çekiyor.

Geçenlerde, Kastro'nun "Karayipler bölgesinin Çavuşesku'su" olduğunu ilan eden ABD'nin dayatmasıyla, BM İnsan Hakları Komisyonu Küba'yı kınayan bir karar çıkardı. Kararda *Polonya'nın, Macaristan, Bulgaristan ve Çekoslovakya'nın da* imzaları var. Ayrıca Kübalı karşı-devrimcilerin Miami'deki gerilla kampında hummalı faaliyet var, Alfa 66 adlı karşı-devrimci örgüt yeniden canlandırılmaya çalışılıyor. Küba'ya yönelik TV yayınları yapılıyor. Hatta karşı-devrimciler, olası bir karşı-devrimden sonra neler yapılacağını kararlaştıracak bir komisyon bile kurmuşlar.

Sovyet yönetiminin, mali yardımı azaltmak, anlaşmalı malları Küba'ya göndermemek ya da satın almamak vb.türünden uygulamalarına, basındaki ve BM'-deki son alçaklıklara Kastro'nun yanıtı olgundur, komünistçedir. Kastro, Doğu Avrupa ülkelerinin "insanlığın düşmanı, baskıcı ve işgalci bir imparatorluğun kucağına düştüğünü" söyledi. BM'-deki tutumlarını da "ABD'yle birleştiler" biçiminde yorumladı. Kastro şöyle dedi:

> "Sosyalist blok, gerçekten kayboldu. Sovyetler Birliği (henüz) çözülmedi ve umarız çözülmez. Orada henüz bir iç savaş çıkmadı ve umarız çıkmaz. Ama (bu yönde) gerçek tehlikeler vardır."

Kastro, sözlerine "herşey çökebilir, ama Küba düşmeyecektir" diye son verdi.

Kalbimiz sosyalist Küba için çarpıyor.

Sandinistler, Nikaragua'da seçimi kaybettiler ama

Devrim gitmeyebilir

Sandinistler, 25 Şubat'ta yapılan seçimleri, tahminlerin tersine, kaybettiler.

Seçimlere Sandinistlerin dışında 14 muhalefet partisinin oluşturduğu ve ABD'nin desteklediği Birleşik Ulusal Muhalefet ve birkaç küçük parti katıldı. Seçimlerde, Sandinistler yüzde 40 ve BUM da yüzde 55 civarında oy aldı.

BUM içinde aşırı sağdan "komünist"lere kadar çeşitli partiler birlikte yer aldı. Bu Gorbi çizgisinin nereye kadar gidebileceğine bir yeni örnek oluşturdu. ABD, BUM'un seçim kampanyasına para ve uzman sağladı.

Dünya çapında karşı-devrim eğilimi güçlenirken, Nikaragua gibi küçük bir ülkede, zaten önemli zaaflar taşıyan Sandinistlerin bu basınca dayanabilmeleri olanaksızdı. Seçimlerin yapılması, başlıbaşına bu basıncın sonucundaydı.

ABD ambargosu, ihracatının yarısından fazlasını ABD'ye yapan Nikaragua'nın ekonomisini derinden etkiledi. ABD'nin etkisi ile uluslararası emperyalist finans odakları da kredi olanaklarını çok aza indirdiler.

Bu dönemde Nikaragua ekonomisi Sovyetler Birliği, öteki sosyalist ülkelerin ve bazı Avrupa sosyal demokrat hükümetlerinin yardımları ile ayakta kalabildi. Bu yardımlar da Gorbi çizgisinin emperyalizmle uzlaşmasından sonra kesildi.

Sandinist hükümetin ekonomiyi dar boğazdan çıkarabilmek için olanakları da çok sınırlıydı. Üstelik aynı nedenlerle bağlı olarak Sandinistler ABD beslemesi karşı-devrimci *Kontra*'lara karşı savaşmak için de bütçenin yarısını askeri harcamalara ayırmak zorunda kaldılar. İç savaş zaten yoksul olan ülkeyi daha da yoksullaştırdı.

Seçim yenilgisinden sonra, Sandinistlerin merkez organı *Barricada,* "seçimleri kaybettik ama devrimi değil" diye bir değerlendirme yaptı. Gerçekten de devlet halen onların denetimindedir. Halkın yüzde 40'ı böyle eşitsiz bir seçimde bile onları destekliyor. Ülkenin en büyük partisi Sandinist partidir ve sendikaların, demokratik kitle örgütlerin yönetiminde Sandinistler var. Bu büyük bir güçtür.

Devrimi korumak, Sandinistlerin izleyeceği siyasete, dünya'daki karşı-devrim eğilimine öteki devrimci güçlerle birlikte, enternasyonalist bir temelde karşı koymalarına bağlıdır.

Ahmet Fırat

Artık yaşam oldukça hareketli geçmeye başladı

Gün geçmiyor ki eylem yapılmasın

Nasıl ki 1 Mayıs 1976 sonrasında yığınlar hızla ve coşkuyla TKP'yi arar oldularsa, bu 1 Mayıs'ı işçi sınıfımız İstanbul'da yığınsal ve militan bir şekilde kutlayabilirse, yine öyle olacağa benziyor.

Refik Duran, Ege

Son günlerde yaşam, oldukça hareketli geçmeye başladı.

Enflasyon alabildiğine tırmanırken, finans-kapitale, kendi merkezileşmesini ve yoğunlaşmasını hızlandırmak açısından artık tekellerin dışındaki sınıf ve katmanları proleterleştirmek de yetmemeye başladı. Geçtiğimiz günlerde Ege'deki önemli aile şirketlerinden biri olan Egebank ve yan kuruluşları el değiştirdi. Yani artık finans-kapital içindeki kıyım da acımasızca yürüyor. Büyük balık yalnızca küçük balığı değil, başka büyük balıkları bile yutuyor. Finans-kapital denilen korkunç canavar yuttukça yutuyor, ama bir türlü belini doğrultup, sorunlarını çözemiyor. Dünyadaki son gelişmelerle Türkiye'nin AT üyeliği askıda kaldı. Şimdi, bizim finans-kapitalistler yeniden kapitalizme dönmeye çalışan ülkeler pazarında pay kapma kavgasına girdiler. Tabi bu sofrada paylarına ne düşer orası açık. Onlar bu sofrada sırtlan bile olamazlar. Ancak akbaba ya da kargadırlar.

Finans-kapital tüm bu çabalarını, içeride azgın sömürü çarklarını çalıştırarak sürdürmek zorundadır. Ama işçi sınıfımız da, azgın sömürüye karşı her geçen gün daha gür bir sesle haykırmaktadır. Geçen bahardan çıkardığı derslerle, bu baharda burjuvaziye daha da sert vurmaya hazırlanmaktadır. Gün geçmiyor ki militan bir eylem yapılmasın!

Öncünün bu hazırlığı toplumun giderek daha geniş kesimlerini sarmaya başladı. Öğrenciler daha önceden sokaklara dökülmüşlerdi. Şimdi hukukçular, öğretmenler vb. de ses veriyor. Hepsinden de önemlisi, örgütlülük deneyimi en gerilerden gelen kır küçük üreticileri, hem de Ege'dekiler, tütün politikasını hiç beklenmedik derecede militan eylemlerle protesto ettiler. Tütüncülerin militan eylemlerinin önümüzdeki günlerde de sürmesi bekleniyor. Kır yoksulları 1970-1980 döneminde bile böyle militan eylemler koymamışlardı. Bu çıkışlar bize kırlarda yoksullaşmanın ve proleterleşmenin ulaştığı boyutları da anlatıyor.

Finans-kapital, uyguladığı politikaların sonuçlarının buralara varacağını tahmin ettiği için, TBKP'yi ortaya sürerek halkın savaşımını iğdiş etmek istedi, ama bu tutmadı. Şimdi, bir yandan, son günlerdeki tutuklamalarla TBKP yeniden vitrine çıkarılırken, bir yandan da, eski DİSK yöneticileri, içinde Marksistleri(!) de barındıran vb. yeni bir parti tezgahlıyorlar. Ama artık, başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi halkımız 12 Eylül öncesi yediği kazıklardan fazlasıyla ders çıkarmış olduğu için, bunlara hiç de itibar etmiyor. O kendi bildiği yönde gidiyor. Bu yön TKP'mizin yönüdür.

Yığınlar gerçekten dövüşen bir öncü, işçi sınıfı kendi partisini arıyor. Ülkemiz insanlarının yaşadığı on yıllık alabora oluş artık durulmaya, ortalık berraklaşmaya başlıyor. Hele hele son dönemde sosyalist ülkelerde yaşananlar, Romanya'da Çavuşesku yoldaşa yapılanlar bizim yıllardır söylediklerimizin doğruluğunu görmek istemeyenlerin bile gözüne sokuyor. 1979'daki ayrışmada bizi düşman sayanlardan biri, geçenlerde, yoldaşın son kitabının piyasaya çıktığını, "daha başkaları da çıkacakmış diyerek" müjdeliyordu.

Yoldaşlar, önümüzdeki dönemde geneliyle komünizmden kaçış ve yıpratma savaşı gündemde olmakla birlikte, ülkemiz özelinde de komünizme dört elle sarılma dönemi geliyor. Hele hele bu 1 Mayıs'ı işçi sınıfımız İstanbul'da yığınsal ve militan bir şekilde kutlayabilirse, bunun ardından komünist safların kabarma dönemi başlayacaktır. Nasıl ki 1 Mayıs 1976 sonrasında yığınlar hızla ve coşkuyla TKP'yi arar oldularsa, yine öyle olacağa benziyor.

Haydin yoldaşlar! Tek silah parti, tek yol devrim! Dünya devrimine ülkemizden yeni bir güç katmak için ileri!

Doğru görüşlerimizi kendimize daha bir güvenle ve militan eylemle sınıfa ulaştırmalıyız

İşçi sınıfı n redeyse biz d oradayız

Sosyalist ülkelerdeki durum bu çizgide giderse, ki öyle görünüyor, Türkiye'de başarılı bir devrim hem Gorbi çizgisine ağır bir darbe indirecek, Sovyet işçisine önemli bir destek verecek, hem de burjuvaziyi alaşağı edecektir.

Rojbin Hazal, İstanbul

Epey zamandır yazamamanın özlemiyle herkese selam.

Bu yazımda tüm yoldaşların bildiğinden emin olduğum, ama mutlaka hatırlanması gereken bazı noktalar üzerinde durmak istedim. Yazımı üç bölüme ayırdım. Birinci bölümde "nasıl bir ortamda yaşıyoruz", ikinci bölümde "döneme uygun çalışma stilimiz nasıl olmalı", üçüncü bölümde ise "dönemin gereklerini yerine getirebilmek açısından biz hangi noktadayız" sorusuna elimden geldiği ölçüde yanıt vermeye çalışacağım.

"Nasıl bir ortamda yaşıyoruz" sorusunu yanıtlarken dünyada bir değerlendirme yaptıktan sonra Türkiye'ye geçmek istiyorum.

Dünyada bir değerlendirme söz konusu olduğunda, ilk akla gelen, sosyalist ülkelerde geriye dönüş fırtanalarının estiğidir. Gorbi'nin, *perestroyka* ve glasnost adı altında başlattığı reformlarla, sosyalist ülkelerde kapitalizmi geri getirme çabaları şimdilik boşa gitmiyor. Onu koruyan "yaşayan sosyalizmi içinde bulunduğu bunalımdan çıkarma" örtüsü oluyor. Tıkanıklık olduğunu, birşeyler yapılması gerektiğini herkes gördüğü için, bu örtü, onun şimdilik hiç azımsanmayacak bir yol almasını sağladı. Sosyalizmin kazanımları, Gorbi'lerin eliyle emperyalizme teslim ediliyor.

Yaptıkları bununla da kalmıyor. Burjuvazi gibi onlar da, işçinin, kapitalist ülkelerde yükselen sesinin kısılmasından yana tavır alıyorlar. Zaten Gorbi çizgisinden bunun tersi bir tavır da beklenemezdi.

Sosyalist ülkelerdeki bu değişimleri iyi değerlendirmeli, onlardan doğru sonuçlar çıkarmalıyız. Sosyalist ülkelerde hem içeride, hem dışa dönük olarak baş gösteren bu geriye dönüşlerin sorumluluğunu Gorbi'ye yüklersek, O'na resmen iltifat etmiş oluruz. Çünkü yapılanlar hiç de küçümsenecek değişimler değildir. Bunlar, yalnızca Gorbi'nin değil, oportünizmin uzun yıllar boyu sağladığı birikimin ürünüdür. Örneğin, aktif yığın demokrasisinin eksikliği, yanlışların bu boyuta gelmesinde çok büyük bir etkendir.

Doğrunun bütün delikleri tıkamadığı yere yanlışlar sızar. Lenin'in ölümünün ardından başlayan boşluk doğrularla doldurulmadığı için, şimdi içinden Gorbi çizgisinin geçebileceği bir çapa erişmiştir. Artık Gorbi'nin "yeni siyasal düşüncesi", tüm sonuçlarıyla, düpedüz emperyalizme hizmet etmektedir. Bu, dünya devrimini olumsuz etkilemektedir. Ancak nice devrimlerin öncülüğünü yapmış, nice zaferler kazanmış olan dünya işçi sınıfı, hainlerin bu yaptıklarını unutmayacak, eninde sonunda onları tarihin çöplüğüne atacaktır.

Dünyada bir değerlendirme dedik, yalnızca sosyalist ülkelerde olanlardan söz ettik. Bunun nedeni, sosyalist ülkelerdeki değişimin hem dünyada en büyük etkide bulunması, hem de konumuzu en yakından ilgilendirmesidir.

Türkiye'de durum ise oldukça farklı bir çerçevede gelişmektedir. Sınıf savaşı yeni bir boyut almıştır. Neredeyse devrimci durumun ayak sesleri duyulmaktadır. Devrimci durumu belirleyen özellikleri kabaca hatırlayalım: Egemen sınıfın yönetemez duruma gelmesi ve halkın eskisi gibi yönetilmek istemeyişi, ezilenlerin çile ve yoksulluğunun olağanın üstünde boyutlara erişmesi, bunlarla bağlı olarak yığınların hareketliliğinde dikkate değer bir artışın gözlenmesi. Türkiye somutuna bu belirtiler açısından baktığımızda, neredeyse devrimci durumun ayak sesleri duyuluyor dememizin hiç de yanlış olmadığı görülür.

İşçi sınıfı artık yalnızca ekonomik talepler öne sürmüyor, sendikal demokrasi ve demokratik hakları için de kavga veriyor. Bu taleplerini de ne burjuvaziden, ne de sarı sendikacılardan dilenerek değil, militan eylemlerle, açıkça dile getiriyor. Öğrenciler, tütüncüler ayaklanıyor. Yani kavga kızışıyor.

Ortam çok güzeldir. Buna göre silahlanabilmeliyiz, baş silahımız olan partimizi güçlendirmeliyiz.

Dönemin bu kısa değerlendirmesinden sonra, böyle bir dönemin nasıl bir çalışma stili gerektirdiği sorusuna geçebiliriz.

Partiye çok sayıda üye kazanabileceğimiz bir döneme giriyoruz. İşçi sınıfı neredeyse bizler de onunla olmalıyız. O artık sokaklarda, meydanlarda, biz de oralarda olmalıyız. İşçi sınıfına önderliği kazanmalıyız. Bizler bunun için varız.

Yürükoğlu yoldaş bu dönem yapmamız gerekenleri merkez organın son sayılarından birinde çok güzel açıkladı. Bu dönemin asıl istediği militan kadrolar olmamızdır. Militanlık sağlam bir ideolojinin üzerine kurulmalıdır. İdeolojimize sonuna dek güveniyoruz, yani sağlam bir temelimiz var. Şimdi yapılması gereken, bu temelin üzerinde militanlığı kat kat yükseltmektir. İşçi sınıfı artık militan eylem istiyor, lafazanlık değil! Örgütlenmemizi meydanlarda yapmalıyız, çünkü sınıf artık meydanlardadır.

Yönetici kadroları fazlalaştırmalı, yayın dağıtımını sıklaştırmalıyız. Fikir üretebilen, anında tavır koyabilen kadrolar olmalıyız. Eğitimlerimizi ve görüşmelerimizi aksatmamalıyız. Herşeyi sekreter yoldaşımızdan beklememeli, bizler de örgütün geneliyle ilgili konularda kafa yorabilmeliyiz. Düşüncelerimizi söylemekten çekinmemeliyiz.

Biz komünist partililer ücretsiz işçileriz. Partimiz ancak herbirimizin emeğiyle, özverisiyle güçlenebilir. Merkez organa yazı yazmayı geciktirmemeli, onu yazılarımızla beslemeliyiz. (Bu konuda hemen özeleştiri yapmak istiyorum. Bundan sonra aksiliklerin önümü tıkamasına izin yok.) Komünist partisinin gelişmesinde çok önemli yer tutan eleştiri-özleştiri mekanizmasını her zaman işletebilmeliyiz. Doğruları da, yanlışlarımızı, eksiklerimizi de ancak böyle bulabiliriz.

Evet yoldaşlar, ancak böyle bir çalışmayla işçi sınıfı içinde kök salabilir ve devrimi gerçekleştirebiliriz. Devrimci durumun, değil ayak seslerinin duyulması, kendisi bile olsa, Lenin'in söylediği gibi, her devrimci durum devrime gitmez. Ayrıca her devrimin başarısı sağlam ve kalıcı olmaz. Devrimci durumun gereklerine rahatça yanıt verebilirsek kalıcı başarılı bir devrim olur. Bu kez 1980 öncesinin yanlışlarını ve eksiklerini yaşamamalıyız. İşçi sınıfını örgütleyip, burjuvaziye hak ettiği yanıtı vermeliyiz. Sosyalist ülkelerdeki durum bu çizgide giderse, ki öyle görünüyor, Türkiye'de başarılı bir devrim hem Gorbi çizgisine ağır bir darbe indirecek, Sovyet ışçisine önemli bir destek verecek, hem de burjuvaziyi alaşağı edecektir.

Gelelim dönemin gereklerini yerine getirebilmek açısından partimizin hangi noktada olduğu sorusuna.

Yoldaşlar, şunu açıkca söyleyebilmeliyiz. Şu an dönemin gereklerini yerine getirebilmenin gerisindeyiz. Ama bu demek değildir ki ilerleyemeyiz. Biz ideolojimizle ve çizdiğimiz politikalarla Türkiye'de tek doğru devrimci hareketiz. İçi kof eylemler, ne örgütlere, ne de işçi sınıfına birşey verebilir. Her zamankinden çok daha fazla çalışmalı, eksikliklerimize bakıp yorgunluğa kapılmamalıyız. Doğru görüşlerimizi kendimize daha bir güvenle ve militan eylemle sınıfa ulaştırmalıyız.

Tüm yoldaşlara başarılar.

Yaşasın TKP!

Yaşasın komünizm!

***İşçinin Sesi*'nin notu:** Rojbin Hazal yoldaşımız, bu yazıyı MK değerlendirmesini okumadan yazmış. Bu nedenle bazı eksikleri olduğunu düşünerek telaşlanmış. Biz yazıyı çok az bir redaksiyonla yayınlıyoruz. Asıl önemli olan, yazının eksikleri değil, MK değerlendirmesi okunmadan yazıldığı halde, MK değerlendirmesiyle çarpıcı paralellikler taşımasıdır. Bu da komünist kadrolaşmanın güzel bir yansımasıdır.